EUIPN
EUROPEAN UNION
INTELLECTUAL PROPERTY NETWORK

www.euipn.org

LT

BENDRASIS PRANEŠIMAS

PREKIŲ ŽENKLAI, PRIEŠTARAUJANTYS VIEŠAJAI TVARKAI AR NUSISTOVĖJUSIEMS MORALĖS PRINCIPAMS

2024 M. BALANDŽIO MĖN

1 BENDRA INFORMACIJA

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tinklo intelektinės nuosavybės tarnybos toliau bendradarbiauja derindamos prekių ženklų ir dizaino praktiką. Dabar jos susitarė dėl papildomo bendrosios praktikos dokumento, susijusio su prekių ženklais, kuriuo siekiama nustatyti bendrą viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų sąvokų sampratą, paaiškinti šių dviejų sąvokų ryšį ir skirtumus. Be to, minėtame dokumente įtvirtinti bendri vertinimo kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams, ir pateikiami kriterijų ir juos atitinkančių žymenų grupių aiškinamieji pavyzdžiai.

Šis bendrosios praktikos dokumentas kartu su bendruoju pranešimu skelbiamas, siekiant toliau didinti skaidrumą, teisinį tikrumą ir nuspėjamumą ekspertams ir naudotojams.

Šiame bendrosios praktikos dokumente pateiktas principų rinkinys, padedantis įvertinti, ar žymenys paraiškos atitinka viešąją tvarką ir nusistovėjusius moralės principus. 1.3 skirsnyje išsamiai aprašyti atvejai, kurie patenka į bendrosios praktikos taikymo sritį, taip pat atvejai, kuriems bendroji praktika netaikoma.

Bendrosios praktikos dokumento 1.3 skirsnyje pateikta bendrųjų pastabų, į kurias reikėtų atsižvelgti skaitant šį dokumentą, lentelė, kurios santrauka pateikiama čia.

- Visos paraiškos turėtų būti vertinamos **kiekvienu konkrečiu atveju**, atsižvelgiant į įprastą atitinkamos visuomenės konkrečioje jurisdikcijoje jautrumo ir tolerancijos lygį, taip pat į visas aplinkybes, būdingas valstybei (-ėms) narei (-ėms) ir konkrečiam atvejui.

- Tais atvejais, kai žymuo prieštarauja **ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams**, taikomi kiekvienam iš šių aspektų tinkami kriterijai.

- Analizuojant, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams pagal 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (PŽD) 4 straipsnio 1 dalies f punktą, būtina atsižvelgti į **saviraiškos laisvę**. Tačiau šiame bendrosios praktikos dokumente nenagrinėjama, kaip turėtų būti atliekamas vertinimas. Priedas, kuriame nurodyta teisės šaltinių medžiaga, susijusi su saviraiškos laisve, pateikiamas tik informaciniais tikslais.

- PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto vertinimas gali turėti **subjektyvų** elementą. Todėl šį straipsnį turėtų taikyti ekspertai, nurodydami objektyvias priežastis, ir, jei įmanoma, remdamiesi nepriklausomais ir patikimais šaltiniais, kad pagrįstų savo sprendimus.

- Bendrosios praktikos dokumente **pavyzdžiai** pateikiami tik PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto vertinimo tikslais. Tai, kad kai kurie iš šių pavyzdžių būtų priimtini pagal šią nuostatą, nereiškia, kad jie negalėtų būti atmesti pagal kitus atsisakymo registruoti pagrindus. Visi pavyzdžiai pateikiami anglų kalba ir manoma, kad jie bus suprasti taip, kaip juos suprastų asmuo, kuriam anglų kalba yra gimtoji.

Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiame dokumente pateikti pavyzdžiai yra tik aiškinamojo pobūdžio. Juos reikėtų suprasti kaip parodančius tam tikrų bendrosios praktikos principų taikymą, kai jie taikomi atitinkamai visuomenei, kuriai būdingas tam tikras jautrumo ir tolerancijos lygis, o ne kaip atspindinčius išvadas dėl to, kas prieštarauja viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams nacionaliniu lygmeniu. Pavyzdžiai visada turėtų būti vertinami atsižvelgiant į atitinkamą nurodomą grupę ir principą, ir į pirmiau minėtas bendrąsias pastabas.

2 BENDROJI PRAKTIKA

Toliau tekste apibendrinamos pagrindinės bendrosios praktikos principai. Išsamų tekstą galima rasti šio bendrojo pranešimo priede.

BENDROSIOS PRAKTIKOS PRINCIPAI

BENDRA SAMPRATA

Bendra viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų samprata

Pirmajame bendrosios praktikos skirsnyje pateikiama bendra viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų samprata.

Viešoji tvarka gali būti suprantama kaip *pagrindinių visuomenės normų, principų ir vertybių Europos Sąjungoje tam tikru momentu rinkinys. Tai visų pirma apima visuotines Europos Sąjungos vertybes, pavyzdžiui, žmogaus orumą, laisvę, lygybę ir solidarumą, ir demokratijos bei teisinės valstybės principus, įtvirtintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Viešosios tvarkos turinį turėtų būti galima nustatyti iš patikimų ir objektyvių šaltinių.* Siekiant pateikti išsamesnes gaires, šiame poskirsnyje pateikiamas nebaigtinis sąrašas: 1) temų, kurios patenka į pagrindinių normų taikymo sritį; 2) pagrindinių principų ir vertybių, kurie yra bendri visoms ES valstybėms narėms, ir 3) patikimų ir objektyvių šaltinių, iš kurių turėtų būti galima nustatyti pagrindines normas, principus ir vertybes, kuriais remiantis formuojama ES arba valstybės narės viešoji tvarka, pavyzdžiai.

Nusistovėję moralės principai – *pagrindinės moralinės vertybės ir standartai, kuriuos tam tikru metu pripažįsta Europos Sąjungos visuomenė.* Poskirsnyje paaiškinama, kad norint nustatyti tokias vertybes ir standartus, reikia bent jau empiriškai įvertinti, ką atitinkama visuomenė (nagrinėjama visuomenė) konkrečiu momentu laiko priimtinomis elgesio normomis. Atkreipiamas dėmesys į religinius, kultūrinius ir socialinius moralės standartus bei vertybes.

VIEŠAJAI TVARKAI IR (ARBA) NUSISTOVĖJUSIEMS MORALĖS PRINCIPAMS PRIEŠTARAUJANČIŲ ŽYMENŲ VERTINIMAS

Galimi scenarijai, atitinkama vertinimo data, kriterijai ir veiksniai

Šiame skirsnyje nustatytos bendrosios žymenų, prieštaraujančių viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams, vertinimo taisyklės.

Pirmajame poskirsnyje aptariami galimi scenarijai, kai žymenys iš esmės bus pripažinti prieštaraujančiais viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams. Jame atskiriamos moralės ir blogo skonio sąvokos ir paaiškinama, kad tam, kad atitinkamas žymuo patektų į PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto taikymo sritį, nepakanka, kad jis būtų laikomas blogo skonio žymeniu.

Antrajame poskirsnyje pateikiamos gairės, kai reikia nustatyti, ar žymuo, kuris iš esmės turi būti grindžiamas galiojančia viešąja tvarka ir (arba) pagrindinėmis moralinėmis vertybėmis bei standartais, priimtinais prekių ženklo paraiškos padavimo metu, prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės

principams,

Paskutiniame poskirsnyje nurodyta, kad, nors nagrinėjant, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai, remiamasi objektyviais kriterijais, nagrinėjimas, ar žymuo prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams, grindžiamas subjektyviomis vertybėmis, kurios turi būti taikomos kuo objektyviau. Jame taip pat aprašyti kriterijai ir veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant vertinimą.

(1) Paties žymens vertinimas. Šioje dalyje daugiausia dėmesio skiriama paties žymens reikšmės (-ių) vertinimui, neatsižvelgiant į prekes ir (arba) paslaugas, dėl kurių paduota paraiška. Pateikiami principai ir gairės dėl galimų žymens reikšmių nustatymo ir analizės, papildomų žodinių ir (arba) vaizdinių elementų, kurie gali turėti įtakos žymens reikšmei, rašybos klaidų ar neįprastos sintaksės ir žymens reikšmės transformavimo vertinimo.

(2) Prekių ir paslaugų ryšio su žymeniu ir (arba) atitinkama visuomene vertinimas. Šioje dalyje paaiškinama, kad, atliekant vertinimą, reikia atsižvelgti į tai, kaip atitinkama visuomenė suvokia žymenį, ir šiuo tikslu reikia išnagrinėti prašomas įregistruoti prekes ir paslaugas, nes jos padeda identifikuoti tiek atitinkamą visuomenę, tiek jos suvokimą apie žymenį. Paskui pateikiama informacija apie pagrindinius principus, susijusius su atitinkama visuomene ir jos suvokimu, įskaitant kai kuriuos elementus, kurie gali turėti poveikį.

(3) Viešosios tvarkos atveju – patikimų ir objektyvių šaltinių, kuriais remiantis galima nustatyti viešąją tvarką, nustatymas.

(4) Nusistovėjusių moralės principų atveju – taikytinų pagrindinių moralinių vertybių ir standartų nustatymas.

PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto vertinimo tikslais taip pat pateikiami aiškinamieji pavyzdžiai.

VIEŠOSIOS TVARKOS IR NUSISTOVĖJUSIŲ MORALĖS PRINCIPŲ SUTAPIMAS

Šiame skirsnyje nagrinėjamas viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų sutapimas, t. y. atvejai, kai prieštaravimas gali būti pareikštas vienu metu dėl abiejų sąvokų. Be to, jame nustatyti tam tikri scenarijai, kai žymens registravimas galėtų būti laikomas prieštaraujančiu viešajai tvarkai ir nusistovėjusiems moralės principams, t. y. žymenys, susiję su žmogaus teisėmis, neteisėtomis medžiagomis, skirtomis pažeidžiamoms grupėms, religija ir nusikalstama veikla ir (arba) organizacijomis. Šiuose scenarijuose atkreipiamas dėmesys į atitinkamas pagrindines ES arba valstybių narių normas, principus ir vertybes, susijusius su viešąja tvarka, ir į pagrindines bet kurios ES visuomenės moralines vertybes ir standartus, susijusius su nusistovėjusiais moralės principais.

SAVIRAIŠKOS LAISVĖ

Šiame skirsnyje, remiantis ES jurisprudencija, nustatyta, kad nagrinėjant, ar žymuo prieštarauja PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, reikia atsižvelgti į saviraiškos laisvę. Jame nurodyta, kad šio principo poveikis atliekant PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto vertinimą ES prekių ženklų teisėje dar nėra nustatytas. Skirsnyje pateikta nuoroda į priedą, kuriame galima rasti daugiau informacijos apie „galimai svarbius teisinius

šaltinius“, susijusius su Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 10 straipsnio ir ES pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnio taikymu.

ŽYMENYS, KURIEMS GALI BŪTI TAIKOMAS PŽD 4 STRAIPSNIO 1 DALIES F PUNKTAS

Žymenys, apimantys ir (arba) susiję su 1) neteisėtomis medžiagomis; 2) pavojumi visuomenės saugumui; 3) religiniu ar sakraliniu ryšiu; 4) vulgariais elementais (keiksmažodžiais, įžeidžiančiais gestais ir pan.); 5) nešvankybėmis, seksualumu ir seksualinėmis užuominomis; 6) žymenimis, menkinančiais ar šmeižiančiais tam tikrą grupę; 7) nusikalstama veikla, nusikaltimais žmoniškumui, rasizmu ir totalitariniais bei ekstremistiniais režimais, organizacijomis ir judėjimais; 8) gerai žinomais tragiškais įvykiais; 9) istorinėmis asmenybėmis, nacionaliniais ir (arba) ES simboliais ir (arba) labai gerbiamomis asmenybėmis.

Siekiant palengvinti PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto vertinimą, šiame išsamiame skirsnyje pateikiamas nebaigtinis žymenų grupių, kurioms galėtų būti taikomas šis atsisakymo registruoti pagrindas, sąrašas. Skirsnio įžanginėje dalyje taip pat paaiškinama, kad pateiktas sąrašas nereiškia, jog žymuo negali priklausyti daugiau nei vienai grupei. Be to, šiame skirsnyje primenama keletas išlygų, kurios paprastai taikomos šiam atsisakymo registruoti pagrindui, taip pat primenama, kad reikia atsižvelgti į 1.3 skirsnyje pateiktas bendrąsias pastabas, ypač į galutinę pastabą su pavyzdžiais.

Kiekviename poskirsnyje aptariama tam tikra ženklų grupė ir pateikiama: 1) neišsamus grupei priklausančių žymenų tipų aprašymas, 2) su minėta grupe susijusių principų rinkinys ir 3) principus paaiškinantys pavyzdžiai. Kiekvieną šiame skirsnyje pateiktą pavyzdį sudaro žymuo, juo ženklinamos prekės ar paslaugos, rezultatas, kurio tikimasi atsižvelgiant į visas prielaidas (neregistruotinas arba registruotinas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą), ir išvados pagrindimas.

3 ĮGYVENDINIMAS

Kaip ir ankstesnės bendrosios praktikos, ši bendroji praktika įsigalios po trijų mėnesių nuo šio bendrojo pranešimo paskelbimo dienos. Daugiau informacijos apie šios bendrosios praktikos įgyvendinimą galima rasti toliau pateiktoje lentelėje. Įgyvendinančios tarnybos gali nuspręsti paskelbti papildomą informaciją savo interneto svetainėse.

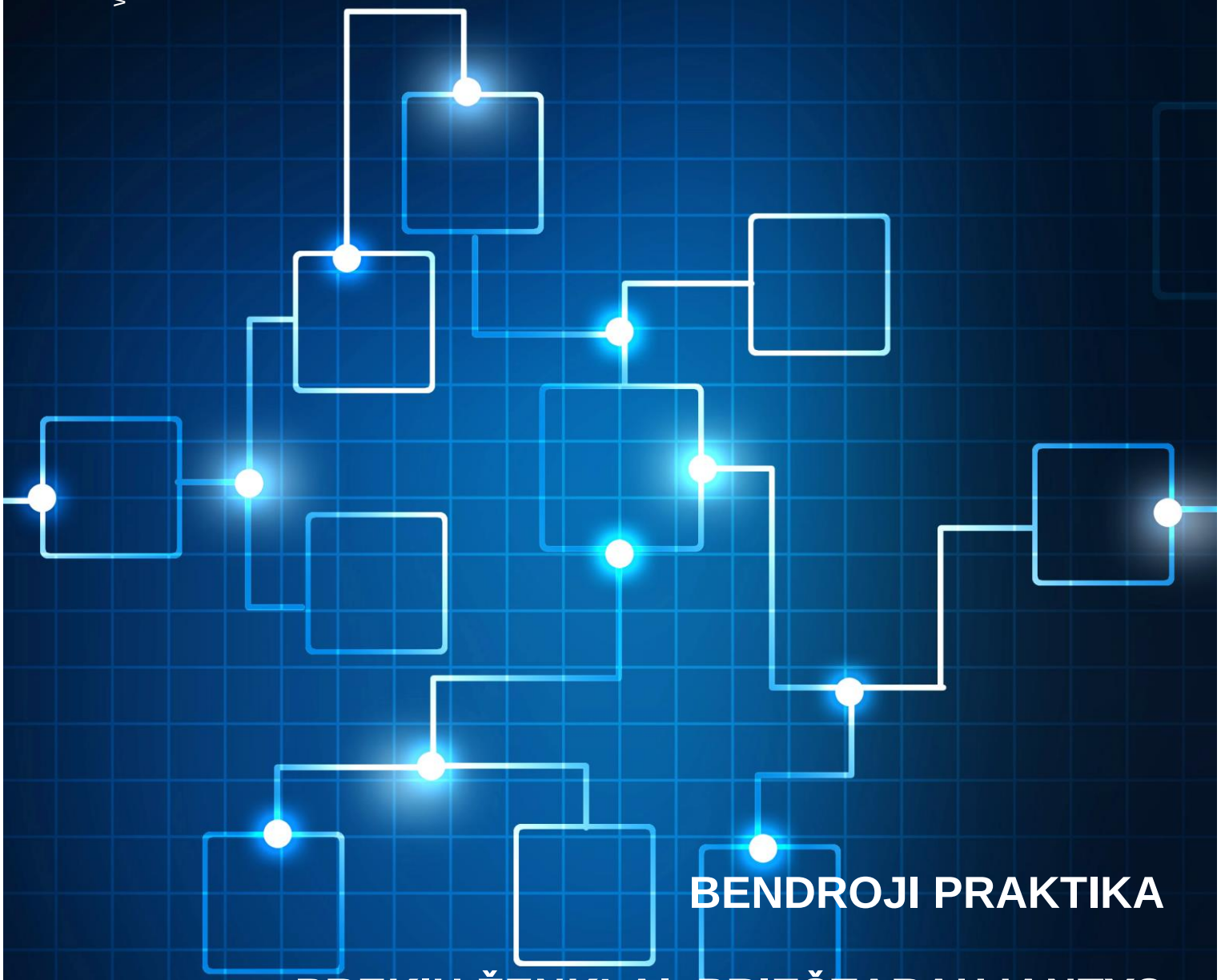
Įgyvendinančių tarnybų sąrašas

(*) **Jei bendrojo pranešimo ir bendrosios praktikos dokumentų vertimas į bet kurią iš oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų ir versija anglų kalba nesutampa, pirmenybė teikiama dokumento versijai anglų kalba.**

EUIPN
EUROPEAN UNION
INTELLECTUAL PROPERTY NETWORK

www.euipn.org

LT

BENDROJI PRAKTIKA

PREKIŲ ŽENKLAI, PRIEŠTARAUJANTYS VIEŠAJAI TVARKAI AR NUSISTOVĖJUSIEMS MORALĖS PRINCIPAMS

2024 M. BALANDŽIO MĖN

TURINYS

1 ĮVADAS 1
1.1 Dokumento paskirtis 1
1.2 Bendra informacija 1
1.3 Praktikos taikymo sritis 3
2 BENDROJI PRAKTIKA 4
2.1 Bendras supratimas 5
2.1.1 Bendras viešosios tvarkos supratimas 5
2.1.2 Bendras nusistovėjusių moralės principų supratimas 6
2.2 Viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams prieštaraujančių žymenų vertinimas 7
2.2.1 Galimi scenarijai 7
2.2.1.1 *Blogas skonis* 7
2.2.2 Atitinkama vertinimo data 8
2.2.3 Kriterijai ir veiksniai 8
2.2.3.1 Paties žymens vertinimas 9
2.2.3.2 Prekių ir paslaugų ryšio su žymeniu ir (arba) atitinkama visuomene vertinimas 11
2.2.3.3 Patikimų ir objektyvių šaltinių, kuriais remiantis galima nustatyti viešąją tvarką, nustatymas 16
2.2.3.4 Taikytinų pagrindinių moralinių vertybių ir standartų nustatymas 16
2.3 Viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų sutapimas 17
2.4 Saviraiškos laisvė 18
2.5 Žymenys, kuriems gali būti taikomas PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktas 19
2.5.1 Žymenys, apimantys neteisėtas medžiagas ir (arba) su jomis susiję 19
2.5.2 Žymenys, nurodantys pavojų visuomenės saugai ir (arba) su juo susiję 23
2.5.3 Su religija ar šventumu susiję žymenys 25
2.5.4 Žymenys, apimantys vulgarius elementus (keiksmažodžius, įžeidžiančius gestus ir kt.) ir (arba) su jais susiję 28
2.5.5 Žymenys, reiškiantys nepadorumą, seksualumą ir tam tikrą seksualinę potekstę ir (arba) su jais susiję 30
2.5.6 Žymenys, žeminantys ar šmeižiantys tam tikrą grupę 32
2.5.7 Žymenys, apimantys nusikalstamas veikas, nusikaltimus žmoniškumui, rasistinius, totalitarinius ir ekstremistinius režimus, organizacijas ir judėjimus ir (arba) su jais susiję 35
2.5.8 Žymenys, apimantys žinomus tragiškus įvykius ir (arba) su jais susiję 37
2.5.9 Žymenys, apimantys istorines asmenybes, nacionalinius ir (arba) ES simbolius, ir (arba) labai gerbiamas asmenybes bei (arba) su jais susiję 40

1 ĮVADAS

1.1 Dokumento paskirtis

Šiame bendrosios praktikos dokumente nustatyti bendrieji žymenų, prieštaraujančių viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, vertinimo principai, visų pirma bendras šių sąvokų supratimas, jų ryšys, vertinimo kriterijai ir žymenų pavyzdžiai, kurie galėtų būti laikomi prieštaraujančiais viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams. Šiuo dokumentu remiasi Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO), Beniliukso intelektinės nuosavybės tarnyba ir valstybių narių intelektinės nuosavybės tarnybos (toliau – valstybių narių INT), naudotojų asociacijos, taip pat pareiškėjai ir jų atstovai.

Šis dokumentas bus lengvai prieinamas, jame išsamiai paaiškinti principai, kuriais grindžiama bendroji praktika. Šie principai turėtų būti visuotinai taikomi, ir parengti taip, kad aprėptų daugumą atvejų. **Nors vertinimas, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams, visada bus atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju, nes jie yra glaudžiai susiję su kiekvienoje visuomenėje tam tikru metu vyraujančiomis normomis ir vertybėmis,** šie principai naudojami kaip gairės siekiant užtikrinti, kad skirtingos valstybių narių INT įvertintų nuostatą panašiu ir nuspėjamu būdu.

Dokumente pateiktais pavyzdžiais siekiama iliustruoti bendrosios praktikos principus. Šiuos pavyzdžius reikėtų vertinti atsižvelgiant į principus ir remiantis prielaidomis, kuriomis jie pagrįsti, be to, juos reikėtų suprasti kaip tam tikrų CP14 principų parodomuosius pavyzdžius, o ne kaip nustatytas išvadas dėl to, kas prieštarauja viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams nacionaliniu lygmeniu.

1.2 Bendra informacija

Nuo 2011 m., kai buvo sukurtas Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tinklas[1] (EUIPN), valstybių narių INT ir naudotojų asociacijos aktyviai bendradarbiauja siekdami prekių ženklų ir dizaino praktiką. Įgyvendinant Konvergencijos programą (2011–2015 m.) buvo suderintos septynios prekių ženklų ir dizaino praktikos sritys. Pagal programą parengta bendroji praktika (CP1–CP7) plačiai įgyvendinama visoje ES ir galioja jau kelerius metus.

2015 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė ES prekių ženklo reformų dokumentų rinkinį. Rinkinį sudarė dvi teisėkūros priemonės, t. y. 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (ESPŽR) ir 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (PŽD).

Kartu su esminius ir procedūrinius klausimus reglamentuojančiomis naujomis nuostatomis, šiuose teisės aktuose nustatytas tvirtesnis teisinis bendradarbiavimo pagrindas. Pagal ESPŽR 151 straipsnio sąlygas bendradarbiavimas su valstybių narių INT, siekiant skatinti praktikos ir priemonių konvergenciją prekių ženklų ir dizaino srityse, tapo pagrindine EUIPO užduotimi; ESPŽR 152 straipsnyje aiškiai nurodyta, kad šis bendradarbiavimas turėtų apimti bendrų nagrinėjimo standartų plėtojimą ir bendrosios praktikos nustatymą. Be to, PŽD 51 ir 52 straipsniuose aprašytas valstybių narių INT gebėjimas bendradarbiauti praktikos ir priemonių konvergencijos srityje.

Remdamasi teisine sistema, 2016 m. birželio mėn. EUIPO valdančioji taryba pritarė Europos bendradarbiavimo projektams. Projektų struktūra grindžiama ankstesniais laimėjimais, be to, tuo pat metu jie padeda tobulinti procesus ir didinti bendradarbiavimo mastą.

[1] Anksčiau – Prekių ženklų ir dizaino tinklas (TMDN).

Konvergencijos srityje buvo imtasi naujų suderinimo iniciatyvų nustatymo ir analizės projekto – Konvergencijos analizės projekto. Įgyvendinant šį projektą, buvo analizuojama valstybių narių INT prekių ženklų ir dizaino praktika, siekiant nustatyti sritis, kuriose buvo laikomasi skirtingos praktikos, ir, įvertinant tikėtiną poveikį, galimas taikymo srities ribas, galiojančius teisinius apribojimus, naudotojų suinteresuotumo lygius ir valstybių narių INT naudingus praktinius aspektus, nustatyti sritis, kuriose bendroji praktika būtų naudingiausia EUIPN suinteresuotiesiems subjektams. Įgyvendinus šį projektą buvo parengtos ir įgyvendintos penkios bendrosios praktikos (CP8–CP12).

ESPŽR 151 ir 152 straipsniuose ir PŽD 51 ir 52 straipsniuose įtvirtintos konkrečios nuostatos, kuriomis kodifikuojamas bendradarbiavimas ir praktikos konvergencija ES teisėje, suteikia aiškius įgaliojimus siekti tolesnės pažangos. Todėl konvergencijos analizės projektas buvo atnaujintas 2020 m. liepos mėn., siekiant nustatyti ir apibrėžti naujus konvergencijos projektus, kurie geriausiai atitiktų Europos IN bendruomenės poreikius ir interesus.

„CP14. Viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams prieštaraujantys prekių ženklai“ buvo rekomenduota kaip antrasis konvergencijos projektas, kuris turi būti pradėtas atlikus antrąją konvergencijos analizę ir taptų iš viso keturioliktaja bendraja praktika.

CP14. Prekių ženklai, prieštaraujantys viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams

PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkte numatytas prekių ženklų, prieštaraujančių viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, atsisakymo registruoti arba pripažinimo negaliojančiais pagrindas. Tačiau PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto formuluotė yra gana plati ir ją galima aiškinti įvairiai, nes šiame punkte neapibrėžiama, kas turėtų būti suprantama kaip „viešoji tvarka“ ar „nusistovėję moralės principai“, taip pat nepaaiškintas šių dviejų sąvokų tarpusavio ryšys.

Nors ES jurisprudencijoje buvo pateiktos tam tikros gairės šiuo klausimu[2], vis dar buvo neaiškumų dėl lemiamų šios nuostatos vertinimo aspektų, kaip antai šių dviejų sąvokų ryšys ir skirtumai, ar jos gali sutapti (ir kokiais atvejais), taip pat dėl kriterijų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti atliekant vertinimą.

Todėl nebuvo bendro valstybių narių INT PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto supratimo ir, atsižvelgiant į nepakankamą aiškumą, atliekant vertinimą visoje ES ir toliau galėjo būti priimami gana subjektyvūs sprendimai. Dėl tokios skirtingos praktikos naudotojai susidūrė su netikrumu, o ES IN sistema ėmė nebeatitikti šiuolaikinės rinkos realijų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, CP14 projektas buvo patvirtintas 2021 m. gegužės mėn. ir pradėtas įgyvendinti 2021 m. spalio mėn., siekiant nustatyti suderintą požiūrį į viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams prieštaraujančių prekių ženklų vertinimą. Projekto darbo grupė, kurią sudarė valstybių narių INT, EUIPO ir naudotojų asociacijų atstovai, dvejus metus rengė bendrus principus, pagrįstus suformuota jurisprudencija ir esama praktika, atsižvelgiant į EUIPN suinteresuotųjų subjektų pateiktą grįžtamąją informaciją. EUIPN bendradarbiavimo rezultatas – šiame dokumente išdėstyta bendroji praktika.

[2] 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, ir toje byloje 2019 m. liepos 2 d. pateikta generalinio advokato M. Bobek išvada.

1.3 Praktikos taikymo sritis

Šioje bendrojoje praktikoje pateikiamas bendras sąvokų „viešoji tvarka“ ir „nusistovėję moralės principai“ supratimas, vertinimo pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą principų rinkinys ir tokiam vertinimui taikytini kriterijai, taip pat taikytinų kriterijų aiškinamieji pavyzdžiai.

Į bendrosios praktikos CP14 taikymo sritį **įtraukiama**:

- susitarimas dėl sąvokų „viešoji tvarka“ ir „nusistovėję moralės principai“ bei kitų su jų vertinimu susijusių sąvokų bendro supratimo (pvz., šių sąvokų santykio ir skirtumų paaiškinimas, ar ir kokiais atvejais sąvokos turėtų būti nagrinėjamos atskirai arba kartu, sąvokos „nusistovėję moralės principai“ ir sąvokos „blogas skonis“ atskyrimas);
- susitarimas dėl bendrų kriterijų, pagal kuriuos vertinama, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams, ir dėl suderinto jų išaiškinimo bei taikymo (pvz., paties žymens, paraiškoje nurodytų prekių ir (arba) paslaugų vertinimo, atitinkamos visuomenės nustatymo ir patikslinimo, kontekstų ir aplinkybių, turinčių įtakos žymens suvokimui); ir
- susitarimas dėl kriterijų ir nustatytų žymenų grupių aiškinamųjų pavyzdžių.

Į bendrosios praktikos CP14 taikymo sritį **neįtraukiama**:

- tai, kas laikoma arba turėtų būti laikoma teisėta kiekvienoje ES valstybėje narėje;
- kitų intelektinės nuosavybės teisių ir jų poveikio galimybei įregistruoti prekių ženklą pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą įvertinimas;
- kaip turėtų būti atliekamas saviraiškos laisvės vertinimas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą (tačiau į saviraiškos laisvę turi būti atsižvelgiama analizuojant, ar žymuo prieštarauja PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, kaip nurodyta šios bendrosios praktikos 2.4 skirsnyje);
- procedūriniai aspektai, susiję su kiekvienos valstybės narės INT, pavyzdžiui, *ex officio* nagrinėjimo ir panaikinimo procedūros ir kt.;
- teisinių suvaržymų, dėl kurių konkrečios valstybės narės INT negali įgyvendinti, aprašymas;
- su kalba susiję sunkumai dėl pavyzdžių, kurie gali būti panaudoti praktikoje (t. y. visi pavyzdžiai pateikiami anglų kalba ir daroma prielaida, kad jie bus suprasti taip, kaip juos suprastų asmuo, kuriam anglų kalba yra gimtoji); ir
- kultūros paveldas PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto kontekste[3].

Bendrosios pastabos	
Vertinimas kiekvienu konkrečiu atveju	Nors vertinant sprendimus galima vadovautis toliau pateiktais principais, visos paraiškos **kiekvienu konkrečiu atveju** turėtų būti vertinamos atskirai, atsižvelgiant į įprastą atitinkamos visuomenės konkrečioje jurisdikcijoje jautrumo ir tolerancijos lygį, taip pat į visas aplinkybes, būdingas valstybei (-ėms) narei (-ėms) ir konkrečiam atvejui.
Viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų sutapimas	Tais atvejais, kai žymuo prieštarauja ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams, taikomi kiekvienam iš šių aspektų taikytini kriterijai.
Saviraiškos laisvė	Remiantis ES jurisprudencija, vertinant, ar žymuo prieštarauja PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, **būtina atsižvelgti** į saviraiškos laisvę. Vis dėlto tai, kad žymenį atsisakoma registruoti, nereiškia, kad jis negali būti naudojamas prekyboje. Kadangi šiuo metu ES prekių ženklų teisėje

[3] Kadangi Europos Sąjungos Teisingumo Teismas gairių nepateikė, nuspręsta, kad šios temos nereikia įtraukti į projekto taikymo sritį.

	saviraiškos laisvės poveikis vertinimui pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą nenustatytas, šioje bendrojoje praktikoje nenagrinėjama, kaip turėtų būti atliekamas vertinimas. Priedas, kuriame nurodyta teisės šaltinių medžiaga, susijusi su saviraiškos laisve, pateikiamas tik informaciniais tikslais.
Subjektyvumas	Nepaisant gairių, pateiktų pagal toliau sutartus principus, vertinimas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą gali būti iš dalies subjektyvus. Todėl šį straipsnį turėtų taikyti ekspertai, nurodydami objektyvius motyvus, ir, jei įmanoma, remdamiesi nepriklausomais ir patikimais šaltiniais, kad pagrįstų savo sprendimus.
Pavyzdžiai	Aiškinamieji pavyzdžiai čia pateikiami tik vertinimo pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą tikslais. Tai, kad kai kurie iš šių pavyzdžių būtų priimtini pagal šią nuostatą, nereiškia, kad jie negalėtų būti atmesti pagal kitus atsisakymo registruoti pagrindus (pvz., dėl skiriamųjų požymių nebuvimo, dėl aprašomojo pobūdžio). Nors kai kurie terminai gali būti atpažįstami keliomis kalbomis, visi pavyzdžiai pateikiami anglų kalba ir manoma, kad jie bus **suprasti taip, kaip juos suprastų asmuo, kuriam anglų kalba yra gimtoji**.

2 BENDROJI PRAKTIKA

PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkte nustatyta, kad prekių ženklai, prieštaraujantys viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, neregistruojami arba, jei įregistruoti, gali būti pripažinti negaliojančiais. Kadangi kiti absoliutūs atsisakymo registruoti pagrindai iš esmės grindžiami komerciniais pagrindais, viešoji tvarka ir moralė labiau saugo arba palaiko pagrindinius principus ir pagrindines vertybes, kaip nurodyta toliau. Be to, šiuo atsisakymo registruoti pagrindu nesiekiama nustatyti ir atmesti žymenų, kurių naudojimui prekyboje būtinai turi būti užkirstas kelias; šia nuostata veikiau siekiama, kad prekių ženklų registracijos pranašumai nebūtų suteikiami žymenims, kurie prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) valstybėje narėje, ir (arba) visoje ES nusistovėjusiems moralės principams. Valdžios ir viešojo administravimo institucijos negali suteikti oficialaus statuso, todėl turėtų užkirsti kelią tam, kad visuomenėje būtų įteisinti žymenys, pažeidžiantys tam tikras pagrindines demokratinės visuomenės vertybes. Tačiau tai, kad žymenį atsisakoma registruoti pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, neužkerta kelio jį naudoti .

Svarbu pažymėti, kad jei paraiška atmetama remiantis PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktu, atsisakymo registruoti nebus galima išvengti įgijus skiriamąjį požymį dėl prekių ženklo naudojimo (PŽD 4 straipsnio 4 dalis). Tačiau vertinant, kaip atitinkama visuomenė suvokia žymenį, reikia atsižvelgti į bet kokį tokį ankstesnį naudojimą, įskaitant tai, kokios įtakos tas naudojimas galėjo turėti tam suvokimui[4].

Be to, klausimas, ar prekių ženklas gali būti įregistruotas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, skiriasi nuo klausimo, ar prekių ir (arba) paslaugų, kurioms tas žymuo įregistruotas, pasiūla ar naudojimas yra teisėtas konkrečioje valstybėje narėje. Todėl, siekiant įvertinti, ar prekių ženklas prieštarauja viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, reikia nagrinėti patį prekių ženklą, tai yra žymenį, atsižvelgiant į prekių ženklo paraiškoje nurodytas prekes ir paslaugas[5].

[4] Šiuo klausimu žr. 2020 m. vasario 27 d. Sprendimo *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 51 punktą.
[5] 2005 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *Intertops*, T-140/02, EU:T:2005:312, 27 punktas.

2.1 Bendras supratimas

2.1.1 Bendras viešosios tvarkos supratimas [6]

Viešoji tvarka gali būti suprantama kaip *pagrindinių visuomenės normų, principų ir vertybių Europos Sąjungoje tam tikru momentu rinkinys. Tai visų pirma apima visuotines Europos Sąjungos vertybes, pavyzdžiui, žmogaus orumą, laisvę, lygybę ir solidarumą, ir demokratijos bei teisinės valstybės principus, įtvirtintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Viešosios tvarkos turinį turėtų būti galima nustatyti iš patikimų ir objektyvių šaltinių.*

Pagrindinės normos, principai ir vertybės, kuriuos apima viešoji tvarka, yra visoms valstybėms narėms bendrai taikomos normos, principai ir vertybės, taip pat normos, principai ir vertybės, kurie taikomi tik kiekvienai valstybei narei nacionaliniu lygmeniu. Toliau pateikiamas nebaigtinis temų, kurios patenka į **pagrindinių normų** aprėptį, sąrašas.

- Užsienio ir saugumo politika[7]: normos, kuriomis siekiama, *inter alia*, saugoti taiką, kovoti su terorizmu, užtikrinti teisinę valstybę, plėtoti ir stiprinti demokratiją.
- Sveikatos politika[8]: normos, kuriomis siekiama, *inter alia*, apsaugoti ir pagerinti ES piliečių sveikatą ir padėti valstybėms narėms geriau užkirsti kelią didelėms grėsmėms sveikatai ir kovoti su jomis.
- Humanitarinė pagalba ir civilinė sauga[9]: normos, kuriomis siekiama teikti pagalbą įvykus didelėms nelaimėms ar humanitarinėms krizėms.
- Žmogaus teisių propagavimas ir gynimas, pagrindinės laisvės ir teisingumas[10]: normos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad kiekvienas ES pilietis galėtų naudotis tomis pačiomis pagrindinėmis teisėmis, pagrįstomis lygybės, nediskriminavimo, įtraukties, žmogaus orumo, laisvės ir demokratijos vertybėmis, kurios saugomos teisinės valstybės principu – *inter alia*, moterų, vaikų, mažumų ir perkeltųjų asmenų teisių propagavimas ir gynimas; žmogaus teisių gynimas aktyviai bendradarbiaujant, socialinių ir kultūrinių teisių gynimas ir kt.

Be to, bendrame supratime pateikiamas (bet tuo neapsiribojama) sąrašas pagrindinių **principų ir vertybių**[11], kurie yra bendri visoms ES valstybėms narėms visuomenėje, kurioje vyrauja įtrauktis, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir nediskriminavimas, *inter alia*, dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių savybių, kalbos, religijos ar tikėjimo, pažiūrų, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos. Šios pagrindinės vertybės ir principai yra[12]:

- žmogaus orumas,

[6] Terminas „viešoji tvarka“ (angl. *public policy*) atitinka formuluotę, pateiktą PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto tekste anglų kalba. Tačiau kai kurių valstybių narių teisės aktuose perkeliant šią nuostatą į nacionalinę teisę vartojami kiti žodžiai tai pačiai sąvokai perteikti (pvz., *public order*, *ordre public* ir kt.). Verčiant šį dokumentą terminas „viešoji tvarka“, kai daroma nuoroda į PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto atitikmenį, turėtų būti suprantamas ir verčiamas taip, kaip valstybių narių nacionalinės teisės aktuose.
[7] https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_lt.
[8] https://europa.eu/european-union/topics/health_lt.
[9] https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/humanitarian-aid-and-civil-protection_lt.
[10] https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/human-rights-and-democracy_lt ir https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/justice-and-fundamental-rights_lt.
[11] Įvairių redakcijų ES sutartyse sąvokos „vertybės“ ir „principai“ vartojamos sinonimiškai, kai norima paminėti šiame skirsnyje minimas vertybes ir principus (pvz., Amsterdamo sutartyje ir Mastrichto sutartyje nurodyta, kad „Sąjunga yra grindžiama laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principais, t. y. principais, kurie valstybėms narėms yra bendri“). Todėl, siekiant aiškumo, jos plėtojamos kartu.
[12] Šios vertybės ir principai nustatyti ES pagrindinių teisių chartijoje ir Lisabonos sutartyje, iš dalies keičiančioje Europos Sąjungos sutartį ir Europos bendrijos steigimo sutartį, pasirašytoje Lisabonoje 2007 m. gruodžio 13 d.

- laisvė,
- lygybė,
- solidarumas,
- demokratija,
- teisinė valstybė,
- pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises.

Viešosios tvarkos reikalavimai įvairiose šalyse gali skirtis ir ilgainiui kisti, priklausomai nuo konkrečių atitinkamos visuomenės poreikių. Valstybės narės iš esmės gali laisvai nustatyti šių reikalavimų turinį pagal savo nacionalinius poreikius ir tarptautinius įsipareigojimus[13] [14].

Galiausiai, kaip nustatyta bendrame supratime, pagrindines normas, principus ir vertybes, formuojančias ES arba valstybės narės viešąją tvarką**, turėtų būti galima nustatyti iš patikimų ir objektyvių šaltinių**, pavyzdžiui, įtrauktų į toliau pateiktą nebaigtinį sąrašą[15]:

- bendrieji teisės principai,
- tarptautinės sutartys ir konvencijos,
- ES sutartys,
- ES teisės aktai,
- ES jurisprudencija,
- taikytini valstybės narės teisės aktai,
- valstybių narių jurisprudencija.

2.1.2 Bendras nusistovėjusių moralės principų supratimas

Nusistovėję moralės principai – *pagrindinės moralinės vertybės ir standartai, kuriuos tam tikru metu pripažįsta Europos Sąjungos visuomenė.*

Visų pirma, **nusistovėję moralės principai** apima socialiniu sutarimu pripažintas pagrindines moralines vertybes ir standartus, kurie yra bendri ES, t. y. visoms valstybėms narėms, ir tuos, kurie taikomi tik kiekvienoje valstybėje narėje nacionaliniu lygmeniu.

Nustatant **taikytinas pagrindines moralines vertybes ir standartus, reikalingas bent kažkoks empirinis vertinimas, ką atitinkama visuomenė (nagrinėjama visuomenė) konkrečiu laiko momentu laiko nusistovėjusiomis elgesio normomis[16], ypač dėl to, kad jos ilgainiui kinta ir įvairiose valstybėse narėse gali būti skirtingos**.

Atsižvelgiant į tai, kad moralės vertybėms ir standartams įtaką daro, *inter alia*, visuomenės įsitikinimai, kultūrinė aplinka ir socialinis tinklas, atkreipiamas dėmesys į šiuos dalykus:

[13] 2021 m. gegužės 12 d. Sprendimas *Bavaria Weed (fig.)*, T-178/20, EU:T:2021:259, 40 punktas.
[14] Pagal PŽD 4 straipsnio 3 dalį: „Bet kuri valstybė narė gali numatyti, kad prekių ženklas nebus registruojamas arba, jeigu įregistruotas, jis bus pripažintas negaliojančiu, jeigu ir tokia apimtimi, kiek: a) to prekių ženklo naudojimas gali būti uždraustas vadovaujantis atitinkamos valstybės narės ar Sąjungos kitų teisės aktų nei prekių ženklų teisės aktai nuostatomis“.
[15] 2.2.3 skirsnyje išsamiau aprašomi šaltiniai, į kuriuos būtina atsižvelgti, ir kiti šaltiniai, į kuriuos galima atsižvelgti prireikus.
[16] 2020 m. vasario 27 d. generalinio advokato M. Bobek išvada byloje *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 80 punktas.

- **religines vertybes ir standartus**: tuos, kurie atspindi religinės grupės tikėjimą ir praktiką, pavyzdžiui, pagarbą konkrečiai religinei doktrinai, tos religijos maldininkus, su ta religija susijusias apeigas, šventąjį (-uosius) tekstą (-us), šventus simbolius ir kt.;

- **kultūros vertybes ir standartus**: tuos, kurie atspindi kultūros ir ją formuojančių žmonių tradicijas, pavyzdžiui, pagarbą tam tikros grupės papročiams ir tradicijoms, apeigoms ir (arba) ceremonijoms, kultūriniams simboliams ar kalbai ir kt. bei jų apsaugą;

- **socialines vertybes ir standartus**: tuos, kurie atspindi bendruomenės tapatybę. Paprastai šios vertybės kyla, *inter alia*, iš tam tikros grupės politinių, švietimo ir bendruomeninių tinklų ir priklauso nuo konkretaus geografinio ir socialinio konteksto.

2.2 Viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams prieštaraujančių žymenų vertinimas

Iš PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto formuluotės galima daryti išvadą, kad šis absoliutus pagrindas apima dvi skirtingas sąvokas: viešajai tvarkai prieštaraujančius prekių ženklus ir nusistovėjusiems moralės principams prieštaraujančius prekių ženklus. Nors viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų sąvokos tam tikrais atvejais gali sutapti, konstatavimo, kad žymuo prieštarauja tik viešajai tvarkai arba tik nusistovėjusiems moralės principams, pakanka, kad žymenį būtų atsisakyta registruoti remiantis PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktu. Vis dėlto, jeigu žymuo laikomas prieštaraujančiu ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams, reikėtų įvertinti abu šiuos principus. Šiuo atžvilgiu valstybių narių INT sprendimuose, kuriais pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą atsisakoma registruoti žymenį, turėtų būti aiškiai nurodyti motyvai, kuriais jie grindžiami.

2.2.1 Galimi scenarijai

Iš esmės žymuo prieštarauja viešajai tvarkai, jei, *inter alia*, jis prieštarauja pagrindinėms normoms, principams ir (arba) vertybėms, nustatytoms remiantis bet kuriuo iš patikimų ir objektyvių šaltinių, nurodytų 2.1.1 skirsnyje, ir (arba) skatina, šlovina, subanalina ar pateisina tų pagrindinių normų, principų ir (arba) vertybių pažeidimą. Todėl reikia, kad žymuo turėtų įtakos interesams, kuriuos atitinkama valstybė narė ar valstybės narės laiko svarbiais pagal jų pačių vertybių sistemas[17].

Iš esmės žymuo prieštaraus nusistovėjusiems moralės principams, jei, *inter alia*, bet kuri iš 2.1.2 skirsnyje paminėtų pagrindinių moralinių vertybių ir standartų bus **suvokiami kaip pažeidžiantys, menkinantys, diskriminuojantys, žeminantys, nuvertinantys ar subanalinantys taip, kad tai sąlygotų įžeidimą.**

Taikant PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, žymuo turi perteikti bent vieną reikšmę, kuri **akivaizdžiai prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams arba viešajai tvarkai**.

2.2.1.1 *Blogas skonis*

Blogas skonis ir moralė yra skirtingos sąvokos. Kaip konstatavo ES Teisingumo Teismas, tam, kad atitinkamas žymuo patektų į ESPŽR 7 straipsnio 1 dalies f punkto (atitinkančio PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą) taikymo

[17] 2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *CANNABIS STORE AMSTERDAM (fig.)*, T-683/18, EU:T:2019:855, 73 punktas. Sprendime daroma nuoroda į ESPŽR 7 straipsnio 1 dalies f punktą, kuris atitinka PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą.

sritį, nepakanka, kad jis būtų laikomas blogo skonio žymeniu. Atitinkama visuomenė turi jį suprasti kaip prieštaraujantį pagrindinėms visuomenės vertybėms ir moralės normoms, kurios egzistuoja konkrečiu momentu[18].

Blogo skonio žymeniu laikomas *tas žymuo, kuris yra šiurkštus, nemandagus ar netaktiškas, tačiau neįžeidžia vidutinio jautrumo ir tolerancijos žmogaus. Tokie žymenys nebus laikomi nusistovėjusių moralės principų pažeidimu.*

2.2.2 Atitinkama vertinimo data

Vertinimas, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams, iš esmės turi būti grindžiamas galiojančia viešąja tvarka ir (arba) pagrindinėmis moralinėmis vertybėmis ir standartais, priimtinais **prekių ženklo paraiškos padavimo metu**[19]. Tačiau gali būti labai ypatingų aplinkybių, kai galiojančiai viešajai tvarkai ir (arba) pagrindinėms moralinėms vertybėms ir priimtiniems standartams gali turėti įtakos įvykis, kuris yra vėlesnis už paraiškos padavimo datą, ir tokiais atvejais iš esmės į tuos įvykius taip pat gali būti atsižvelgiama[20].

2.2.3 Kriterijai ir veiksniai

Nors nagrinėjant, ar žymuo prieštarauja **viešajai tvarkai**, remiamasi **objektyviais kriterijais**[21], nagrinėjimas, ar žymuo prieštarauja **nusistovėjusiems moralės principams**, grindžiamas **subjektyviomis vertybėmis**, kurios turi būti **taikomos kuo objektyviau**[22]. Vis dėlto, abi sąvokos turėtų būti nagrinėjamos atsižvelgiant į toliau nurodytus kriterijus ir veiksnius.

- **Paties žymens vertinimas**
  - Galimų žymens reikšmių nustatymas ir analizė
  - Papildomų žodinių ir (arba) vaizdinių elementų, galinčių turėti įtakos žymens reikšmei, vertinimas
  - Rašybos klaida arba neįprasti sintaksės variantai
  - Žymens reikšmės transformacija

- **Prekių ir paslaugų ryšio su žymeniu ir (arba) atitinkama visuomene vertinimas**
  - Prekių ir paslaugų analizė
  - Atitinkama visuomenė
    - Ne tik tikslinė visuomenė
    - Protingo, vidutiniškai jautraus ir tolerantiško asmens standartas
    - Viešasis interesas, susijęs su užgaulių žodžių registravimu
  - Atitinkamos visuomenės suvokimas
    - Prekių ir (arba) paslaugų poveikis žymens suvokimui
    - Kalbinė ir geografinė taikymo sritis

[18] 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 41 punktas.
[19] 2009 m. birželio 3 d. Sprendimas *Flugbörse*, T-189/07, EU:T:2009:172; patvirtinta 2010 m. balandžio 23 d. Sprendimu *Flugbörse*, C-332/09 P, EU:C:2010:225.
[20] Pavyzdžiui, byla BIN LADIN, EUIPO Apeliacinės tarybos sprendimas R 176/2004-2: nors paraiška dėl prekių ženklo „BIN LADIN“ buvo pateikta likus 4 mėnesiams iki rugsėjo 11 d. teroristinio išpuolio, nagrinėjimo metu buvo atsižvelgta į paskesnius įvykius ir aplinkybes.
[21] 2019 m. liepos 2 d.(1) generalinio advokato M. Bobek išvada 2020 m. vasario 27 d. byloje *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 78 punktas.
[22] 2019 m. liepos 2 d. generalinio advokato M. Bobek išvada 2020 m. vasario 27 d. byloje *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 80 punktas.

- Ypatingas kontekstas ir aplinkybės, galinčios turėti įtakos žymens suvokimui

- **Viešosios tvarkos atveju: patikimų ir objektyvių šaltinių, kuriais remiantis galima nustatyti viešąją tvarką, nustatymas**

- **Nusistovėjusių moralės principų atveju: taikytinų pagrindinių moralinių vertybių ir standartų nustatymas**

Tolesniuose poskirsniuose plėtojami pirmiau minėti kriterijai bei veiksniai ir aiškinamieji pavyzdžiai, kurie pateikiami tik vertinimo pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą tikslais.

2.2.3.1 Paties žymens vertinimas

Šiame poskirsnyje daugiausia dėmesio skiriama paties žymens, t. y. žodinių ir (arba) vaizdinių elementų, reikšmės (-ių) vertinimui, neatsižvelgiant į prekes ir (arba) paslaugas, dėl kurių pateikta paraiška[23].

a) Galimų žymens reikšmių nustatymas ir analizė

Būtina įvertinti žodinį (-ius) ir (arba) vaizdinį (-ius) elementą (-us) ir nustatyti galimas žymens ir (arba) juo perteikiamos žinutės reikšmes kalbomis, suprantamomis teritorijoje, kurioje buvo paduota paraiška prekių ženklui įregistruoti arba kurioje prekių ženklas buvo įregistruotas. Vėliau reikėtų išnagrinėti, ar kuri nors iš šių galimų reikšmių ir niuansų galėtų prieštarauti viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams. Šiuo tikslu reikėtų atsižvelgti į visus galimus tam tikro žodžio vartojimo būdus (oficialų, šnekamąjį, žargoninį ir kt.).

Galimų žymens ir (arba) jo perteikiamos žinutės reikšmių vertinimas galėtų būti pagrįstas, *inter alia*, patikimais žodynų įrašais, enciklopedijomis arba termino (-ų) (esančio (ių) žymenyje) vartojimo pavyzdžiais, rastais interneto svetainėse. Iš šių šaltinių iš esmės būtų galima preliminariai nustatyti, ar žymuo gali prieštarauti viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams.

Jeigu kuri nors iš šių galimų reikšmių prieštarauja viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, atliekant vertinimą pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą į tą reikšmę būtina atsižvelgti.

Reikšmė, į kurią reikėtų atsižvelgti atliekant vertinimą pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą	
Žymuo	**Motyvai**
SS	*Remiantis žodynu „Collins“, žodinis elementas „SS“, inter alia, galėtų būti žodžių „steamship“ (liet. garlaivis) arba „Saints“ (liet. šventieji) santrumpa. Tačiau „SS“ taip pat gali būti atpažįstamas kaip karinės organizacijos, Antrojo pasaulinio karo metais priklausiusios nacių partijai, kuri buvo paskelbta nusikalstama organizacija dėl tiesioginio dalyvavimo vykdant karo žiaurumus, santrumpa.* *Tokią reikšmę turintis prekių ženklas gali būti suvokiamas kaip šlovinantis ir (arba) subanalinantis nacizmą ir šios organizacijos nusikalstamus veiksmus, prieštaraujančius nedalomoms ir visuotinėms vertybėms, kuriomis grindžiama ES, t. y. žmogaus orumui, laisvei ir fizinei neliečiamybei.* ***Todėl vertinant pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą į šią reikšmę reikėtų atsižvelgti****.*

[23] Šio punkto tikslas – nustatyti visas žymens reikšmes ir tai, ar kuri nors iš jų yra ypač svarbi atliekant vertinimą pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą. Su žymeniu susijusios prekės ir (arba) paslaugos nagrinėjamos tolesniame poskirsnyje (2.2.3.2).

PUSSY	*Remiantis Oksfordo žodynu, žodinis elementas „PUSSY“ gali reikšti vaikų vartojamą žodį „cat“ (liet. katė) arba žargoninį žodį, kuriuo vadinami moters lytiniai organai.* *Todėl šis žymuo gali būti suvokiamas kaip užgaulus.* ***Todėl vertinant pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą į šią reikšmę reikėtų atsižvelgti.***

b) Papildomų žodinių ir (arba) vaizdinių elementų, galinčių turėti įtakos žymens reikšmei, vertinimas

Vertinant žymenį reikėtų atsižvelgti į tai, ar be nustatyto elemento, kuris gali prieštarauti viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, žymenyje yra kitų elementų, kurie gali turėti įtakos žymens reikšmei. Gali būti atvejų, kai **papildomi žodiniai ar vaizdiniai elementai gali panaikinti ir (arba) neutralizuoti prieštaringą** žymens **reikšmę**.

Elementų derinys pašalina ir (arba) neutralizuoja nepriimtiną žymens reikšmę	
Žymuo	**Motyvai**
LITTLE DICK 	*Remiantis Oksfordo žodynu, žodinis elementas „DICK“ yra vulgarus žargoninis terminas, kuriuo vadinamas vyro penis. Tačiau „Dick“ taip pat yra vardo Richard mažybinė forma.* ***Žodinių elementų „LITTLE DICK“ ir naivaus vaiko vaizdinio elemento derinys panaikina galimą vulgarią ir įžeidžiančią reikšmę, nes juo perteikiama žinutė, kad žymuo susijęs su mažu vaiku vardu Dick****.*
	Remiantis Oksfordo žodynu, žodinis elementas „PUSSY“ gali reikšti vaikų vartojamą žodį „cat“ (liet. katė) arba žargoninį žodį, kuriuo vadinami moters lytiniai organai. ***Žodinio elemento derinys su vaizdiniu katės letenos atspaudo elementu panaikina vulgarią ir įžeidžiančią žymens reikšmę, nes juo perteikiama žinutė, kad žymuo susijęs su kate.***

Kita vertus, gali būti atvejų, kai **papildomi žodiniai ar vaizdiniai elementai sustiprina prieštaringą** žymens **reikšmę** tokia prasme, kad žymuo ir (arba) juo perteikiama žinutė gali prieštarauti viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams.

Elementų derinys sustiprina nepriimtiną žymens reikšmę	
Žymuo	**Motyvai**
LITTLE D CK 	*Remiantis Oksfordo žodynu, žodinis elementas „DICK“ yra vulgarus žargoninis terminas, kuriuo vadinamas vyro penis. Be to, „Dick“ yra vardo Richard mažybinė forma. Žodinių elementų „LITTLE DICK“ derinys su banano iliustracija, pakeičiančia raidę „I“, akcentuoja vulgarią ir įžeidžiančią reikšmę.* ***Todėl vertinant pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą į šią reikšmę reikėtų atsižvelgti.***
	Remiantis Oksfordo žodynu, žodinis elementas „PUSSY“ gali reikšti vaikų vartojamą žodį „cat“ (liet. katė) arba žargoninį žodį, kuriuo vadinami moters lytiniai organai. Žodinio elemento ir moters lūpų iliustracijos derinys perteikia seksualinę termino „pussy“ konotaciją, sustiprinančią vulgarią ir įžeidžiančią reikšmę. ***Todėl vertinant pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą į šią reikšmę reikėtų atsižvelgti.***

c) Rašybos klaida arba neįprasti sintaksės variantai

Rašybos klaida ar neįprasti sintaksės variantai taip pat gali sumažinti bet kokią tiesioginę asociaciją su neigiama žymens konotacija. Tačiau **taip nebūtų**, kai dėl rašybos klaidos ar neįprasto varianto **žymens tartis sutampa su prieštaringu terminu ar posakiu**.

Rašybos klaida arba neįprasti sintaksės variantai	
Žymuo	**Motyvai**
THERAPIST JOHN	*Žodiniai žymens elementai susiję su gydytoju, vardu John. Taigi **žymuo neperteikia jokios įžeidžiančios prasmės, kad jį būtų galima nagrinėti pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą**.*
THE.RAPIST JOHN	*Priešingai nei pirmiau pateikto žymens atveju, tarp raidžių „E“ ir „R“ įterpus tašką, žymens reikšmė keičiasi, nes atsiranda nuoroda į prievartautoją, t. y. nusikaltėlį, vardu John. **Todėl vertinant pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą į šią reikšmę reikėtų atsižvelgti.***

d) Žymens reikšmės transformacija

Nagrinėjant su viešąja tvarka susijusius atvejus reikėtų atsižvelgti ir į tai, **ar žymenyje esantys žodiniai ir (arba) vaizdiniai elementai, ir (arba) juo perteikiama žinutė buvo pakeisti** taip, kad paraiškos dėl prekių ženklo padavimo dieną jie viešajai tvarkai nebeprieštarautų. Nagrinėjant su nusistovėjusiais moralės principais susijusius atvejus reikėtų nustatyti, **ar pirmiau minėti žymens elementai ilgainiui neteko įžeidžiančios reikšmės**. Tai iš esmės turi būti nustatoma atsižvelgiant į momentą, kada buvo paduota paraiška dėl prekių ženklo.

Registruotinas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą	
Žymuo	**Motyvai**
	*„Linksmasis Rodžeris“ (juoda vėliava su kaukolės ir sukryžiuotų kaulų atvaizdu) tradiciškai siejamas su piratais. Piratavimas – tai iš laivo vykdomas apiplėšimas ir (arba) nusikalstama smurtinė veikla kitame laive ar pakrantės zonoje; tai paplitusi problema ir nusikaltimas daugelyje šalių. Tačiau šiuo metu „Linksmasis Rodžeris“ nėra naudojamas ir nėra siejamas su pirmiau minėtų rūšių nusikaltimais, be to, šis žymuo nelaikomas šlovinančiu ir (arba) subanalinančiu ar pateisinančiu piratų daromą didelę žalą pagrindinėms ES vertybėms, tokioms kaip žmogaus orumas, saugumas ir apsauga. **Todėl žymenyje esančio vaizdinio elemento reikšmė tam tikru mastu transformavosi ir neturėtų būti laikoma prieštaraujančia PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui.***

2.2.3.2 Prekių ir paslaugų ryšio su žymeniu ir (arba) atitinkama visuomene vertinimas

a) Prekių ir paslaugų analizė

Vertinant, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, reikia atsižvelgti į tai, kaip tą žymenį suvokia atitinkama visuomenė[24].

Tuo tikslu reikia išnagrinėti prašomas įregistruoti prekes ir paslaugas, nes jos padeda nustatyti tiek atitinkamą visuomenę, tiek jos suvokimą apie žymenį.

Be to, ES Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad atliekant nagrinėjimą pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, *inter alia*, reikia atsižvelgti į aplinkybes, kuriomis visuomenė gali pamatyti prekių ženklą[25], darant prielaidą, kad jis naudojamas įprastai.

[24] 2011 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas *Coat of arms of the Soviet Union*, T-232/10, EU:T:2011:498, 50 punktas.
[25] 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 42 punktas.

b) Atitinkama visuomenė

- Ne tik tikslinė visuomenė

Taikant PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, **atitinkama visuomenė nebūtinai yra tik visuomenė, kuriai tiesiogiai skirtos prekės ir (arba) paslaugos, kurias prašoma įregistruoti, bet ir kiti asmenys, kurie, nesusiję su tomis prekėmis ir (arba) paslaugomis, gali atsitiktinai susidurti su šiuo žymeniu kasdieniame gyvenime**[26].

Todėl žymens vertinimas turi būti **grindžiamas visuomenės narių, kurie gali pamatyti šį prekių ženklą, suvokimu, neatsižvelgiant į tai, kur galima rasti prekes ir (arba) paslaugas.**

- Protingo, vidutiniškai jautraus ir tolerantiško asmens standartas

Žymens suvokimas negali būti grindžiamas nei ta visuomenės dalimi, kurios nešokiruoja niekas, nei ta visuomenės dalimi, kurią įžeisti gali būti labai lengva. Veikiau jis turi būti grindžiamas **protingo, vidutiniškai jautraus ir tolerantiško asmens standartu**. Tai reiškia, kad nepakanka, jei tikėtina, kad prekių ženklas įžeis tik nedidelę labai puritoniškai nusiteikusių piliečių mažumą. Kita vertus, prekių ženklo neturėtų būti leidžiama registruoti vien todėl, kad jis neįžeistų lygiai tokios pat nedidelės mažumos, kuriai priimtinas net ir labai didelis nepadorumas. Kai kuriuos žmones įžeisti lengva, o kitų nešokiruoja niekas. Todėl vertinimas, ar žymuo prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams, turi būti atliekamas atsižvelgiant į paprastų piliečių, nepriklausančių nė vienai iš šių dviejų kraštutinių grupių, standartus ir vertybes[27].

- Viešasis interesas, susijęs su užgaulių žodžių registravimu

Tai, kad daugelis žmonių tam tikrų žodžių nelaiko įžeidžiančiais arba net yra įtraukę juos į savo kasdienį žodyną, nekeičia fakto, kad šie žodžiai gali būti suvokiami kaip įžeidžiantys: visuomenė suinteresuota užtikrinti, kad nebūtų registruojami žymenys, kuriuos sudaro užgaulūs žodžiai, su kuriais vėliau gali susidurti vartotojai, ypač vaikai ir jaunimas.

c) Atitinkamos visuomenės suvokimas

Nustačius prekes ir paslaugas bei atitinkamą visuomenę, vertinama, kaip atitinkama visuomenė suvoks žymenį, susijusį su tomis prekėmis ir (arba) paslaugomis. Šiam suvokimui įtakos gali turėti prekės ir (arba) paslaugos, žymens kalba, kontekstas ir aplinkybės tam tikroje atitinkamoje ES dalyje arba bet kokie kiti svarbūs elementai ir (arba) veiksniai, būdingi konkrečiam atvejui[28].

Viešosios tvarkos atveju visuomenės suvokimas reiškia atitinkamos visuomenės supratimą apie žymens reikšmę, o ne atitinkamos visuomenės suvokimą, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai.

- **Prekių ir (arba) paslaugų poveikis žymens suvokimui**

  - Atvejai, kai prekės ir (arba) paslaugos vertinimui nėra svarbios

[26] 2011 m. spalio 5 d. Sprendimas *Paki*, T-526/09, EU:T:2011:564, 17–18 punktai, ir 2006 m. liepos 6 d. EUIPO Didžiosios tarybos sprendimas R 495/2005-G, *SCREW YOU*, 21 ir 26 punktai.
[27] 2006 m. liepos 6 d. EUIPO Apeliacinės tarybos sprendimas R 495/2005-G, *SCREW YOU*, 21 punktas.
[28] 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 40 punktas ir 42–43 punktai.

Kai kuriais atvejais **žymens reikšmė ir (arba) juo perteikiama žinutė yra tokia stipri, kad jis būtų atmestas kaip prieštaraujantis viešajai tvarkai arba nusistovėjusiems moralės principams, neatsižvelgiant į prekes ir (arba) paslaugas, dėl kurių pateikta paraiška[29].**

Neregistruotinas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Vaizdinis žymens elementas akivaizdžiai vaizduoja neapykantą propaguojančios supremacistų teroristinės grupės Kuklukskland (KKK) narį dėl baltos tunikos su gobtuvu ir grupės skiriamuoju ženklu. Be to, personažas mojuoja dešine ranka taip, kad tai primena nacistinį pasisveikinimą. Žymens perteikiama žinutė yra tokia stipri ir glaudžiai susijusi su rasistiniais ir nusikalstamais veiksmais, kad jos jokiu būdu negalima laikyti dviprasmiška. Todėl šis žymuo, inter alia, bus laikomas prieštaraujančiu kai kurioms pagrindinėms ES vertybėms (pavyzdžiui, žmogaus orumui, laisvei, lygybei ir solidarumui), įtvirtintoms ES pagrindinių teisių chartijoje, ir todėl prieštarauja viešajai tvarkai ir nusistovėjusiems moralės principams **visų prekių ir paslaugų atžvilgiu.***
ASIAN PENCIL DICK	10 klasė. Sekso žaislai	*Nors manoma, kad tikslinė sekso žaislų auditorija yra labai tolerantiška seksualinę konotaciją turintiems žymenims, žymeniu perteikiama žinutė yra rasistinė, etninę grupę stereotipiškai apibūdinanti žinutė, turinti seksualinę konotaciją. Žymuo yra įžeidžiantis ir žeminantis, kad bus laikomas prieštaraujančiu bent jau kai kurioms pagrindinėms ES vertybėms, tokioms kaip žmogaus orumas, nediskriminavimas, įtrauktis ir lygybė, kaip skelbiama ES pagrindinių teisių chartijoje. Todėl jis prieštarautų tiek nusistovėjusiems moralės principams, tiek viešajai tvarkai visų prekių ir paslaugų atžvilgiu.*

- Atvejai, kai prekės ir (arba) paslaugos daro poveikį atitinkamos visuomenės suvokimui

Kai kuriais atvejais **prekės ir paslaugos, taip pat aplinkybės, kuriomis jos bus siūlomos, gali turėti įtakos atitinkamos visuomenės suvokimui ta prasme, kad gali būti akcentuojama, kad žymeniu perteikiama žinutė prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams**. Taip yra tuo atveju, kai plačioji visuomenė, ypač vaikai ir jaunimas, gali įprastai susidurti su prekėmis ir (arba) paslaugomis (prekybos centruose, televizijos transliacijose ir kt.).

Prekės ir paslaugos bei aplinkybės akcentuoja, kad žymuo prieštarauja viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams.		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
KILL THEM ALL	41 klasė. Vaikų pramogų paslaugos	*Žodžiais „KILL THEM ALL“ perteikiama žinutė, kuri gali būti suprasta kaip raginimas žudyti. Šiuo atveju vaikams skirtomis paslaugomis, dėl kurių pateikta paraiška, **akcentuojamas žodinių elementų prieštaringumas**,*

[29] 2011 m. spalio 5 d. Sprendimas *Paki*, T-526/09, EU:T:2011:564, 15 punktas.

		todėl labiau tikėtina, kad žymuo bus suvokiamas kaip raginimas padaryti nusikaltimą.
AUSCHWITZ MEMORIES	41 klasė. Atrakcionų parkų paslaugos	*„Auschwitz“ (liet. Aušvicas) – nacių koncentracijos stovykla Antrojo pasaulinio karo metais Vokietijos okupuotoje Lenkijoje. Šiuo atveju tokio pavadinimo vartojimas, susijęs su pramogų parkais,* ***akcentuoja žodinių elementų prieštaringumą****, ir labiau tikėtina, kad žymuo bus suvokiamas kaip tragedijos ir jos aukų subanalinimas.*

Priešingai, kitais atvejais **prekės ir paslaugos bei aplinkybės, kuriomis jos bus siūlomos, gali pašalinti arba neutralizuoti žymeniu perteikiamos žinutės prieštaravimą viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams.** Pavyzdžiui, tai pasakytina apie prekes ir (arba) paslaugas, kurios parduodamos tik licencijuotose sekso prekių parduotuvėse, kur gali būti taikomas ne toks griežtas požiūris[30].

Prekės ir paslaugos bei aplinkybės pašalina arba neutralizuoja žymens prieštaravimą viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
KILL THEM ALL	5 klasė. Insekticidai	*Žodžiais „KILL THEM ALL“ perteikiama žinutė, kuri gali būti suprasta kaip raginimas žudyti. Šiuo atveju prekės, dėl kurių pateikta paraiška,* ***neutralizuoja perteikiamos žinutės prieštaringumą****, ir labiau tikėtina, kad žymuo bus suvokiamas tik kaip susijęs su vabzdžių naikinimu.*
AUSCHWITZ MEMORIES	41 klasė. Muziejų paslaugos	*„Auschwitz“ (liet. Aušvicas) – nacių koncentracijos stovykla Antrojo pasaulinio karo metais Vokietijos okupuotoje Lenkijoje. Paslaugos, dėl kurių pateikta paraiška,* ***pašalina bet kokią įžeidžiančią ar šokiruojančią žinutę****, ir labiau tikėtina, kad žymuo bus suvokiamas objektyviai pateikiant konkrečius istorinius įvykius, siekiant šviesti lankytojus ir didinti jų informuotumą.*

- **Kalbinė ir geografinė taikymo sritis**

Reikėtų išnagrinėti žymens **kalbinę ir geografinę taikymo sritį**. Vertinimas, ar žymuo prieštarauja PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, turi būti atliekamas atitinkamos visuomenės, kuri gali suprasti žymenį ir su juo susidurti, atžvilgiu.

Atliekant šį vertinimą, **nors atitinkama visuomenė gali suprasti užsienio kalba pateikiamą žymenį, jos jautrumo lygis gali skirtis nuo asmenų, kuriems ta kalba yra gimtoji, jautrumo lygio[31].** Pavyzdžiui, asmens, kuriam anglų kalba nėra gimtoji, frazės anglų kalba suvokimas nebūtinai sutampa su asmens, kuriam anglų kalba yra gimtoji, suvokimu.

Kalbant apie geografinę taikymo sritį, kalbų supratimas nėra griežtai susijęs su geografinėmis sienomis. Gali būti, kad dėl istorinių, kultūrinių arba su tarpvalstybine rinka susijusių priežasčių kai kurie tam tikros kalbos žodžiai gali plisti ir būti iš esmės suprantami kitų valstybių narių plačiajai visuomenei.

[30] 2006 m. liepos 6 d. EUIPO Apeliacinės tarybos sprendimas R 495/2005-G, *SCREW YOU*, 21 punktas.
[31] 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 68 punktas.

- **Konkretus kontekstas ir aplinkybės, galinčios turėti įtakos žymens suvokimui**

Galiausiai, yra konkrečių atitinkamos ES dalies kontekstų ir aplinkybių, kurie yra svarbūs vertinant visuomenės suvokimą ir į kuriuos, jei tikslinga, galima atsižvelgti vertinant tiek viešąją tvarką, tiek nusistovėjusius moralės principus, nes jie gali užkirsti kelią žymens registracijai arba padėti jį įregistruoti. Toliau išvardijami galimi elementai, tačiau šis sąrašas nėra išsamus.

- **Socialinis kontekstas**, pavyzdžiui, kalbiniai, istoriniai, kultūriniai, religiniai ar filosofiniai skirtumai, taip pat politinė padėtis konkrečioje teritorijoje atitinkamu metu. Jis daro įtaką atitinkamos visuomenės suvokimui ir atitinkamai tam, kas bus laikoma prieštaraujančiu viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams kiekvienoje valstybėje narėje.

  Pavyzdžiui, prekių ženklas, kuriuo daroma nuoroda į Jugoslaviją ir dešimtojo dešimtmečio Jugoslavijos karą, kai kuriose ES valstybėse narėse gali būti socialiniu ir politiniu požiūriu jautresnis nei kitose valstybėse. Kiti veiksniai galėtų būti pasaulinio masto įvykiai, pavyzdžiui, pabėgėlių krizės, kraštutinių dešiniųjų pažiūrų politikos stiprėjimas, su narkotikais susijusių nusikaltimų perklasifikavimas ir kt.

- **Plačiai paplitusi visuomenės nuomonė** (nesvarbu, ar tai būtų tikslinė visuomenė, ar plačioji visuomenė). Tai galima nustatyti, pavyzdžiui, remiantis straipsniais iš knygų, spauda ir kitais šaltiniais, kuriuos naudojant galima įrodyti ~~tą~~ vyraujančią viešąją nuomonę.

- **Tai, kaip atitinkama visuomenė reagavo į šį žymenį ar panašius žymenis praeityje**[32]. Nors, siekiant nustatyti, kaip atitinkama visuomenė suvokia prašomą įregistruoti prekių ženklą, reikia atsižvelgti į prieštaravimų nebuvimą, tai, kad toks ar panašus žymuo anksčiau buvo pristatytas atitinkamai visuomenei ir jokių prieštaravimų, apie kuriuos būtų žinoma, nekilo, nebūtinai reiškia, kad žymuo neprieštarauja viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams[33].

- **Viešosios tvarkos atveju**, siekiant įvertinti visuomenės suvokimą, prireikus gali būti atsižvelgiama **į trečiųjų šalių ar kitų valstybių narių** pastabas, jei tos pastabos (dėl teigiamos ar neigiamos reakcijos į atitinkamą žymenį kaip prekių ženklą ir (arba) jo poveikio) atitinka pirmiau minėtas ES vertybes ir principus, taip pat ES ir (arba) jos valstybių narių sudarytus teisinius susitarimus pagal tarptautines sutartis ir konvencijas[34].

[32] *„Kaip savo išvados 94 punkte pažymėjo generalinis advokatas, tarp tokių aplinkybių yra didelė tokio pavadinimo komedijos sėkmė vokiškai kalbančioje plačiojoje visuomenėje ir tai, kad neatrodo, jog toks pavadinimas būtų sukėlęs kontroversiją, taip pat tai, kad jaunajai visuomenei buvo leista jį žiūrėti, o Goethe institutas, t. y. pasauliniu lygiu veikiantis Vokietijos Federacinės Respublikos kultūros institutas, kurio vienas iš uždavinių yra skatinti vokiečių kalbos mokėjimą, jį naudoja pedagoginiais tikslais“*. 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 52 punktas.

[33] 2011 m. spalio 5 d. Sprendimas *Paki*, T-526/09, EU:T:2011:564, 36 punktas.

[34] Tarptautinių sutarčių ir konvencijų pavyzdžiai: 1) Saugumo Tarybos rezoliucija 2178 (2014) dėl užsienio teroristų kovotojų. Pavyzdžiui, prekių ženklas ISIL džihado nuotakos vardu (pvz., Shamima Begum, iš kurios atimta JK pilietybė) būtų nepriimtinas; 2) Konvencija dėl priešpėstinių minų naudojimo, kaupimo, gamybos ir perdavimo uždraudimo ir dėl jų sunaikinimo (dar žinoma kaip Konvencija dėl priešpėstinių minų uždraudimo, Otavos konvencija arba Minų uždraudimo sutartis), todėl prekių ženklas, kuriuo šlovinamos priešpėstinės minos, būtų nepriimtinas; 3) JT konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta; 4) Europos Tarybos konvencija dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos, dar vadinama Lansarotės konvencija; 5) Europos Tarybos konvencija dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis; 6) 1951 m. Konvencija dėl pabėgėlių statuso, Jungtinių Tautų daugiašalė sutartis; 7) 2006 m. Neįgaliųjų teisių konvencija, Jungtinių Tautų žmogaus teisių konvencija.

- **Kalbant apie nusistovėjusius moralės principus, teisės aktai ir administracinė praktika** gali rodyti, kas tam tikru momentu yra moralės požiūriu priimtina arba nepriimtina tam tikros visuomenės nariams (pvz., transliacijų standartai). Tačiau negalima prieštarauti dėl žymens (kaip prieštaraujančio nusistovėjusiems moralės principams) vien dėl to, kad jis prieštarauja nacionalinės teisės aktams ir praktikai. Į teisės aktus ir administracinę praktiką atsižvelgiama ne dėl jų norminės vertės, bet kaip į galimus faktų, susijusių su pagrindinėmis visuomenėje nusistovėjusiomis moralinėmis vertybėmis ir standartais, įrodymus.

2.2.3.3 Patikimų ir objektyvių šaltinių, kuriais remiantis galima nustatyti viešąją tvarką, nustatymas

Analizuojant, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai, reikėtų įvertinti, ar iš patikimų ir objektyvių šaltinių galima nustatyti pagrindinę normą, principą ir (arba) vertybę, kuri buvo pažeista.

Šiuo atžvilgiu **būtina** atsižvelgti į toliau pateiktą nebaigtinį šaltinių sąrašą:

- bendruosius teisės principus,
- tarptautines sutartis ir konvencijas,
- ES sutartis,
- ES teisės aktus,
- ES jurisprudenciją,
- taikytinus valstybių narių teisės aktus ir valstybių narių jurisprudenciją[35].

Prireikus, galima atsižvelgti į toliau pateiktą nebaigtinį šaltinių sąrašą:

- vyriausybines ir administracines gaires ar elgesio kodeksus (pvz., dėl socialinės distancijos, susijusios su COVID-19),
- teisės aktuose nenustatytus visuomenės saugos ir sveikatos klausimus (pvz., vyriausybines ir moksliškai pagrįstas profesines rekomendacijas).

Vis dėlto nepakanka, kad žymuo prieštarautų bet kuriam iš pirmiau minėtų šaltinių; jis taip pat turi turėti įtakos interesams, kuriuos atitinkama valstybė narė ar valstybės narės laiko svarbiais pagal jų pačių vertybių sistemas[36,37].

2.2.3.4 Taikytinų pagrindinių moralinių vertybių ir standartų nustatymas

Nagrinėjant, ar žymuo prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams, visuomenėje nusistovėjusių pagrindinių moralinių vertybių ir standartų nustatyti neįmanoma neatsižvelgus į socialines normas bei aplinkybes. Jie turėtų būti nustatomi remiantis patikrinama informacija, o ne vien teorija ar logika. **Ekspertai turi pateikti objektyvias priežastis ir, kai įmanoma, remtis nepriklausomais, patikimais šaltiniais, kad pagrįstų savo sprendimą.**

Valstybių narių INT neprivalo atlikti išsamaus empirinio tyrimo, siekdamos nustatyti, kokie yra nusistovėję moralės principai, kiek tai susiję su konkrečiu žymeniu. Vis dėlto bet koks sprendimas turi būti paremtas konkrečiu socialiniu kontekstu ir jį atliekant negalima nepaisyti faktinių įrodymų, kurie arba patvirtina tai, kas konkrečioje visuomenėje konkrečiu metu atitinka nusistovėjusius moralės principus ar jų neatitinka, arba galbūt

[35] Nagrinėjant nacionalines paraiškas dėl prekių ženklų.
[36] 2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *CANNABIS STORE AMSTERDAM (fig.)*, T-683/18, EU: T:2019:855, 73–75 punktai.
[37] ES interesai aprašyti čia: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_lt ir Lisabonos sutarties 3 straipsnyje.

verčia tuo abejoti[38].

Norėdamas paneigti eksperto prieštaravimą dėl nusistovėjusių moralės principų, pareiškėjas gali pateikti įrodymų, kuriais remiantis būtų galima įrodyti priešingą atitinkamos visuomenės reakciją į žymenį. Šie įrodymai yra glaudžiai susiję su kiekvienos bylos faktinėmis aplinkybėmis. Todėl neįmanoma sudaryti išsamaus įrodymų sąrašo arba rekomenduojamų įrodymų, kuriuos reikia pateikti kiekvienu atveju, sąrašo. Šalys gali laisvai pasirinkti įrodymus, kuriuos jos nori pateikti atitinkamoms valdžios institucijoms, įskaitant valstybių narių INT, ir įrodymų vertinimo klausimas visada paliekamas pačių šalių nuožiūrai. Tačiau neprivalomų gairių forma Bendroji praktika / bendrosios rekomendacijos „CP12. *Įrodymai prekių ženklų apeliacinėse procedūrose. Įrodymų teikimo būdai, struktūra, pateikimas ir konfidencialių įrodymų tvarkymas*“[39] gali būti atskaitos taškas visiems suinteresuotiesiems subjektams, kurie gali naudoti ir priimti CP12 rekomendacijas, kurios, jų nuomone, yra naudingos ir taikytinos konkrečiu su šia tema susijusiu atveju.

2.3 Viešosios tvarkos ir nusistovėjusių moralės principų sutapimas

Kaip minėta 2.2 skirsnyje, viešoji tvarka ir nusistovėję moralės principai yra dvi skirtingos sąvokos, kurios neretai sutampa. Tai reiškia, kad vienu metu galima pareikšti prieštaravimą ir dėl viešosios tvarkos, ir dėl nusistovėjusių moralės principų (pvz., atitinkama visuomenė gali suvokti, kad prekių ženklas tiesiogiai prieštarauja pagrindinėms moralinėms vertybėms ir standartams, kuriuos tam tikru momentu pripažįsta Europos Sąjungos visuomenė, ir tuo pat metu gali prieštarauti arba pagrindinėms Europos Sąjungos visuomenės normoms, principams ir (arba) vertybėms arba skatinti, šlovinti, subanalinti ar pateisinti jų pažeidimą). Dėl šios priežasties šiuo pagrindu reikėtų lygiagrečiai nagrinėti viešąją tvarką ir nusistovėjusius moralės principus, siekiant nustatyti, ar taikytinas vienas iš šių atvejų arba abu.

Toliau aprašomi keli scenarijai, kai žymuo, atsižvelgiant į atvejo aplinkybes, galėtų prieštarauti ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams[40].

- **Žymenys, susiję su žmogaus teisėmis.** Todėl žymenų, kurie gali būti suvokiami kaip prieštaraujantys žmogaus teisėms, kurios yra pagrindiniai visos ES principai ir vertybės, ir (arba) skatinantys, šlovinantys, subanalinantys ar pateisinantys jų pažeidimus, registravimas gali prieštarauti bet kurios visuomenės pagrindinėms moralinėms vertybėms ir standartams. Pavyzdžiui, tai gali būti diskriminuojantys pranešimai; žymenys, kuriuose yra arba kurie gali būti suvokiami kaip raginimas neapykantai dėl bet kokios priežasties (pvz., dėl rasės, amžiaus, lyties, kultūros, religijos); ir žymenys, nukreipti prieš teisę į gyvybę, žmogaus orumą ar fizinę neliečiamybę.

- **Žymenys, susiję su neteisėtomis medžiagomis, nukreipti į pažeidžiamas grupes (pvz., neteisėti narkotikai arba medžiagos, kurias draudžiama vartoti nepilnamečiams).** Žymenų, kuriais šlovinamas, subanalinamas ar skatinamas neteisėtų medžiagų vartojimas ar naudojimas ir kurie skirti pažeidžiamoms grupėms (pvz., jaunimui ir (arba) vaikams), registravimas gali prieštarauti pagrindinėms ES ar valstybių narių normoms, principams ir vertybėms ir turėti įtakos pagrindiniams ES ar valstybių narių interesams (pvz., visuomenės sveikatai). Be to, jie galėtų prieštarauti ES ar valstybių narių visuomenės moralinėms vertybėms ir standartams, atsižvelgiant į tai, kad yra viešasis interesas užtikrinti, kad pažeidžiamos grupės nesusidurtų su žymenimis ir (arba) žinutėmis, kurie

[38] 2019 m. liepos 2 d. generalinio advokato M. Bobek išvada 2020 m. vasario 27 d. byloje *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 83 punktas.
[39] https://tmdn.org/#/practices/1819736.
[40] Kiekvieno iš šių scenarijų pavyzdžiai pateikiami 2.5 skirsnyje.

galėtų joms kelti pavojų.

- **Su religija susiję žymenys.** Žymenų su religiniu simboliu registracija, priklausomai nuo aplinkybių, gali įžeisti ne tik tos religijos tikinčiuosius, bet ir kitų tikėjimų žmones ar net visai netikinčius žmones. Kalbant apie viešąją tvarką, religinį tikėjimą reikėtų vertinti pagarbiai, nes religijos laisvė yra pagrindinė teisė, garantuojama pagal ES pagrindinių teisių chartiją ir Europos žmogaus teisių konvenciją (EŽTK), ir laikoma vienu iš demokratinės visuomenės pagrindų[41]. Taip pat reikėtų atsižvelgti į skirtingas valstybių narių teisės aktų nuostatas, pagal kurias kai kurios iš jų draudžia įregistruoti didelės simbolinės vertės žymenis kaip prekių ženklus, visų pirma religinius žymenis. Priklausomai nuo aplinkybių, sunkumų gali kilti ir dėl moralės.

- **Žymenys, susiję su nusikalstama veikla ir (arba) organizacijomis (pvz., terorizmu, mafija).** Su nusikalstama veikla ir (arba) organizacijomis susijusių žymenų registravimas, priklausomai nuo aplinkybių, gali būti laikomas prieštaraujančiu viešajai tvarkai ir nusistovėjusiems moralės principams. Tokia veikla ir (arba) organizacijos prieštarauja ne tik visose valstybėse narėse, bet ir visose demokratinėse visuomenėse nusistovėjusiems etikos ir moralės principams, nes kelia vieną iš didžiausių grėsmių pagrindiniams visuomenės interesams ir socialinės taikos bei tvarkos palaikymui. Šie žymenys prieštarauja nedalomoms, visuotinėms vertybėms, kuriomis grindžiama ES: žmogaus orumui, laisvei, lygybei ir solidarumui, taip pat demokratijos ir teisinės valstybės principams, įtvirtintiems ES pagrindinių teisių chartijoje, kurioje teisė į gyvybę ir fizinę neliečiamybę yra esminės, pagrindinės vertybės, be kurių negali būti naudojamasi kitomis vertybėmis. Pagrindinės ES ir valstybių narių moralinės vertybės taip pat neleidžia registruoti tokio pobūdžio žymenų kaip prekių ženklų ir jų naudoti komerciniais tikslais, nes tokių prekių ženklų registravimas labai įžeistų ir šokiruotų ne tik nukentėjusius asmenis ir jų artimuosius, bet ir bet kurį asmenį, irgi tikintį šiomis visuotinėmis vertybėmis[42].

2.4 Saviraiškos laisvė

Pagal ES jurisprudenciją nagrinėjant, ar žymuo prieštarauja PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, **būtina atsižvelgti į saviraiškos laisvę**. Visų pirma, ES Teisingumo Teismas konstatuoja:

> *„<...> į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje įtvirtintą saviraiškos laisvę turi būti <...> atsižvelgta taikant Reglamento Nr. 207/2009 7 straipsnio 1 dalies f punktą. Be to, tokią išvadą patvirtina tiek Reglamento 2015/2424, kuriuo buvo iš dalies pakeistas Reglamentas Nr. 207/2009, 21 konstatuojamoji dalis, tiek Reglamento 2017/1001 21 konstatuojamoji dalis, kuriose aiškiai pabrėžiama būtinybė taikyti šiuos reglamentus taip, kad būtų užtikrintas visiškas pagrindinių laisvių ir teisių, ypač saviraiškos laisvės, laikymasis“*[43].

Šio principo poveikis, vertinant PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą ES prekių ženklų teisėje, dar nėra nustatytas. Daugiau informacijos apie „galimai svarbius teisinius šaltinius“ taikant EŽTK 10 straipsnį ir ES pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnį (pvz., Bendrojo Teismo, Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją) rasite priede.

[41] 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimas *Bundesrepublik Deutschland / Y ir Z*, sujungtos bylos C-71/11 ir C-99/11, EU:C:2012:518, 57 punktas.
[42] 2018 m. kovo 15 d. Sprendimas *La Mafia SE SIENTA A LA MESA (fig.)*, T-1/17, EU:T:2018:146, 35, 36, 47 punktai; EUIPO Apeliacinės tarybos sprendimas R 176/2004-2, *Bin Ladin*, 17 punktas.
[43] 2020 m. vasario 27 d. Sprendimas *Fack Ju Göhte*, C-240/18 P, EU:C:2020:118, 56 punktas.

2.5 Žymenys, kuriems gali būti taikomas PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktas

Siekiant palengvinti šio atsisakymo registruoti pagrindo vertinimą, parengtas nebaigtinis žymenų grupių sąrašas su aiškinamaisiais pavyzdžiais, kurie galėtų patekti į PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punkto taikymo sritį. Šiuo sąrašu nesiekiama įtraukti visų žymenų, kuriems galėtų būti taikomas šis atsisakymo registruoti pagrindas, taip pat nereiškia, kad žymuo negali priklausyti daugiau nei vienai grupei. **Nors vertinant, ar žymuo prieštarauja viešajai tvarkai, nusistovėjusiems moralės principams ar abiem, vertinimas visada bus atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į įprastą atitinkamos visuomenės jautrumo ir tolerancijos lygį atitinkamoje jurisdikcijoje, taip pat į visas konkrečias aplinkybes, būdingas valstybei (-ėms) narei (-ėms) ir konkrečiam atvejui, šioje bendrosios praktikos dalyje išdėstyti principai taikomi kaip gairės, siekiant užtikrinti, kad įvairios valstybių narių INT žymenis pagal šią nuostatą vertintų panašiai ir nuspėjamai.** Šiame skyriuje pateiktais pavyzdžiais siekiama iliustruoti virš kiekvieno iš jų išdėstytus principus. Taigi pavyzdžiai visada turėtų būti vertinami atsižvelgiant į atitinkamą nurodomą grupę ir principą, turint omenyje pirmiau minėtas bendrąsias pastabas, įtrauktas į šio dokumento 1.3 skirsnį.

Kalbant apie šiame skyriuje pateiktas grupes, reikėtų daryti prielaidą, kad **atitinkama visuomenė visus anglų kalba pateiktus pavyzdžius supranta taip pat, kaip ir asmenys, kuriems anglų kalba yra gimtoji**. Be to, čia pateikti pavyzdžiai pateikiami tik siekiant atlikti vertinimą pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą; todėl tai, kad kai kurie iš jų būtų priimtini pagal šią nuostatą, nereiškia, kad jų nebūtų galima atsisakyti registruoti remiantis kitais atsisakymo registruoti pagrindais.

2.5.1 Žymenys, apimantys neteisėtas medžiagas ir (arba) su jomis susiję

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kurių žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima toliau išvardintus elementus ir (arba) yra su jais susiję:

- ES ir (arba) vienoje ar keliose valstybėse narėse draudžiamą (-as) medžiagą (-as) arba medžiagas, kurios pagal atitinkamas ES ar valstybių narių taisykles vartojamos neteisėtai, pavyzdžiui, heroiną, kristalinį metamfetaminą, kokainą, kreką, ekstazį arba tam tikrus haliucinogenus, įskaitant LSD, kanapes, opioidus, ketaminą ar amfetaminus, arba
- teisėtą (-as) medžiagą (-as), naudojamą (-as) neteisėtu būdu, pavyzdžiui, klijus ar benziną, kurie parduodami teisėtai, tačiau neturėtų būti naudojami ne pagal paskirtį, pavyzdžiui, įkvepiant garų arba nepilnamečiams vartojant alkoholį.

Iš esmės šie žymenys gali būti laikomi **prieštaraujančiais viešajai tvarkai**, kai jais **aiškiai propaguojamas, skatinamas, šlovinamas ir (arba) subanalinamas pramoginis minėtų medžiagų vartojimas**. Žymuo taip pat galėtų **prieštarauti nusistovėjusiems moralės principams**, jei jis galėtų būti **suvokiamas kaip įžeidžiantis** valstybės narės ir (arba) ES visuomenės **moralės vertybes ir standartus**.

Šie žymenys bus suprantami kaip prieštaraujantys pagrindinėms ES visuomenės normoms, principams ir vertybėms, kuriomis pagal ES kovos su narkotikais politiką[44] siekiama, *inter alia*, apsaugoti ir gerinti visuomenės sveikatą, taip pat kovoti su žalingu tokių medžiagų vartojimo poveikiu.

Kalbant apie neteisėtus narkotikus ar neteisėtai vartojamas medžiagas, šių pagrindinių interesų apsaugos svarba dar labiau pabrėžiama:

- Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 83 straipsnyje, pagal kurį neteisėta prekyba

[44] https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/drug-policy_en.

narkotikais yra viena iš ypač sunkių tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimų sričių, į kurią gali įsikišti Sąjungos teisės aktų leidėjas.

- SESV 168 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje, pagal kurią ES turi papildyti valstybių narių veiklą mažinant su narkotikais siejamą žalą sveikatai, taip pat plėtojant informavimą ir prevenciją[45].

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Žodinio elemento „COCAINE“ (pramoginis narkotikas, kuris ES yra neteisėtas) ir superherojų vaizduojančio vaizdinio elemento derinį plačioji visuomenė, susidūrusi su šiuo žymeniu kasdieniame gyvenime, supras kaip teigiamą žinutę apie kokaino vartojimo poveikį ir kaip narkotikų vartojimo šlovinimą ir (arba) subanalinimą. Tai prieštarauja bent jau pagrindiniams ES interesams apsaugoti ir gerinti visuomenės sveikatą, taip pat kovoti su žalingu neteisėtų narkotikų poveikiu, kaip nustatyta SESV 83 straipsnyje ir 168 straipsnio 1 dalyje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**. Jis taip pat **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams** tiek, kiek dėl jo kokaino vartojimas subanalinamas taip, kad tai gali įžeisti, nes šios medžiagos vartojimas daro didelę žalą sveikatai. Todėl jos vartojimo skatinimas būtų laikomas prieštaraujančiu tam tikros valstybės narės arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, ES visuomenės moralinėms vertybėms ir standartams.*
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Nors kai kuriose valstybėse narėse kanapių vartojimas gali būti teisėtas, žymens „LOVE, PEACE AND GET STONED“ ir vaizdinių elementų, kuriuos sudaro kanapių lapai ir dūmai, skleidžiamą žinutę plačioji visuomenė, susidūrusi su šiuo žymeniu kasdieniame gyvenime, supras kaip aiškiai propaguojančią, šlovinančią ir (arba) subanalinančią neteisėtą ir (arba) pramoginį šios medžiagos vartojimą. Tai prieštarauja pagrindiniams ES interesams apsaugoti ir propaguoti visuomenės sveikatą, taip pat kovoti su žalingu neteisėtų narkotikų poveikiu, kaip nustatyta SESV 83 straipsnyje ir 168 straipsnio 1 dalyje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**. Jis taip pat galėtų būti **prieštaraujantis nusistovėjusiems moralės principams** tiek, kiek jis subanalina žalingą ar pernelyg didelį kanapių vartojimą. Todėl skatinimas piktnaudžiauti šia medžiaga gali būti laikomas prieštaraujančiu konkrečios valstybės narės arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, ES visuomenės moralinėms vertybėms ir standartams.*

[45] 2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *CANNABIS STORE AMSTERDAM (fig.)*, T-683/18, EU: T:2019:855, 74 ir 75 punktai.

WEED PARTY	41 klasė. Festivalių rengimas	*Žodinis elementas „WEED“ turi keletą skirtingų reikšmių. Jis gali reikšti „laukinį augalą, augantį ten, kur jis nepageidaujamas, ypač tarp pasėlių ar sodo augalų“ arba „neteisėtas kanapes“. Kartu su užrašu „PARTY“, siejamu su festivaliais, su kuriais kasdieniame gyvenime susiduria plačioji visuomenė, šį žymenį supras kaip aiškiai propaguojantį, šlovinantį ir (arba) subanalinantį neteisėtą ir (arba) rekreacinį kanapių vartojimą. Tai prieštarauja pagrindiniams ES interesams apsaugoti ir propaguoti visuomenės sveikatą, taip pat kovoti su žalingu neteisėtų narkotikų poveikiu, kaip nustatyta SESV 83 straipsnyje ir 168 straipsnio 1 dalyje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**. Jis taip pat prieštarauja **nusistovėjusiems moralės principams** tiek, kiek jis subanalina žalingą ar pernelyg didelį kanapių vartojimą. Todėl skatinimas piktnaudžiauti šia medžiaga gali būti laikomas prieštaraujančiu konkrečios valstybės narės arba, priklausomai nuo konkretaus atvejo, ES visuomenės moralinėms vertybėms ir standartams.*

Be to, žymenys, nurodantys **teisėtą medžiagą, naudojamą žalingu būdu (jei kelia didelę grėsmę tikslinės visuomenės ar plačiosios visuomenės gyvybei, sveikatai ar gerovei) arba ES, ar atitinkamoje valstybėje narėje neteisėtu laikomu būdu**, taip pat gali būti laikomi **prieštaraujančiais viešajai tvarkai**, nes jais subanalinami arba normalizuojami žalingi veiksmai ar veikla, kenkiantys pagrindiniams ES interesams – apsaugoti ir gerinti visuomenės sveikatą, kaip nustatyta SESV 168 straipsnio 1 dalyje. Šie žymenys taip pat **galėtų prieštarauti nusistovėjusiems moralės principams**, kai jie suvokiami kaip įžeidžiantys valstybės narės ir (arba) ES visuomenės moralines vertybes ir standartus.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	18 klasė. Krepšiai	*Klijus įkvepiančio vyro ir šūkio „LIFE IS GOOD“ derinys aiškiai rodo, kad įkvepiant klijus gyvenimas tam tikra prasme tampa „geras“. Nors patys klijai nėra neteisėti, plačioji visuomenė šią žinutę supras kaip skatinančią vartoti klijus dėl jų psichotropinio poveikio. Gerai žinoma, kad klijų uostymas kelia didžiulį pavojų sveikatai ir yra laikomas pirmtaku piktnaudžiavimui kitais neteisėtais narkotikais. Be to, klijų uostymas jau daugelį metų laikomas realia ir plačiai paplitusia problema tarp vaikų ir paauglių, t. y. grupėje, kurią gali ypač paveikti žymens žinutė, kad klijų įkvėpimas pagerina gyvenimo kokybę. Taigi tokia žinutė prieštarauja pagrindiniams Sąjungos interesams apsaugoti ir gerinti visuomenės sveikatą, kaip nustatyta SESV 168 straipsnio 1 dalyje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**. Jis taip pat **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams** tiek, kiek jis galėtų būti suvokiamas kaip skatinantis netinkamą klijų vartojimą, taigi ir kaip įžeidžiantis.*

Be to, jei šiai grupei priklausantis žymuo yra taikomas **prekėms ir (arba) paslaugoms, kurių atveju atitinkama visuomenė yra pažeidžiama grupė, pavyzdžiui, vaikai**, labiau tikėtina, kad toks žymuo **taip pat** bus laikomas **prieštaraujančiu viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams**, nes grėsmė vaikų gerovei prieštarauja pagrindiniams ES interesams apsaugoti bei gerinti vaikų sveikatą ir yra amorali.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
ALCOHOL HERO	28 klasė. Žaislai	*Žymuo nurodo medžiagą (alkoholį), kurią leidžiama vartoti tik asmenims, sulaukusiems nustatyto amžiaus (t. y. nuo 16 iki 20 metų, priklausomai nuo valstybės narės). Prekės, dėl kurių pateikta paraiška, skirtos vaikams, kuriems visoje ES draudžiama vartoti alkoholį. Be to, su alkoholio vartojimu susijusi žala yra didelė visuomenės sveikatos problema ES. Žodžių „HERO“ ir „ALCOHOL“ derinys, susijęs su prekėmis, dėl kurių pateikta paraiška, gali būti suvokiamas kaip neteisėtos medžiagos vartojimo propagavimas, skatinimas, šlovinimas ir (arba) subanalinimas vaikams, o tai prieštarauja pagrindiniams ES interesams apsaugoti ir gerinti visuomenės sveikatą, taip pat kovoti su žalingu narkotikų vartojimo poveikiu, kaip nustatyta SESV 168 straipsnio 1 dalyje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**.* *Be to, atsižvelgiant į visuomenės interesą užtikrinti, kad pažeidžiamos grupės nesusidurtų su žymenimis ir (arba) žinutėmis, kurie gali kelti joms pavojų, žymuo **taip pat prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***

Tačiau jei iš **bendros žymens kompozicijos yra aišku, kad atitinkama visuomenė jo nesupras kaip propaguojančio, skatinančio, šlovinančio ir (arba) subanalinančio neteisėtos medžiagos arba neteisėtu būdu vartojamos teisėtos medžiagos vartojimą rekreaciniais tikslais, arba jei žymeniu bus perteikiama žinutė prieš tokios medžiagos vartojimą,** žymuo **nebus laikomas prieštaraujančiu PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui.**

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
HEROIN KILLS - KILL HEROIN	44 klasė. Priklausomybės gydymo paslaugos	*Žodinius elementus „HEROIN KILLS – KILL HEROIN“, susijusius su priklausomybės gydymo paslaugomis, atitinkama visuomenė aiškiai suvoks kaip skatinančius kovą su narkotikais, laikantis sveikatos ir civilinės saugos politikos, kuriai taikomos pagrindinės normos. Todėl, nepaisant to, kad žymenyje yra žodinis elementas „heroin“ (liet. heroinas), jis **registruotinas pagal šį atsisakymo registruoti pagrindą**.*
HEMP LIFE	3 klasė. Rankų kremai	*Žodinio elemento „HEMP LIFE“ ir vaizdinio elemento, susijusio su augalo genetinėmis savybėmis, derinys neperteikia jokios žinutės, kuri galėtų būti suvokiama kaip skatinanti, raginanti, šlovinanti ir (arba) subanalinanti neteisėtą ir (arba) pramoginį neteisėtos medžiagos naudojimą ar vartojimą. Todėl, nepaisant to, kad žymenyje yra žodinis elementas „hemp“[46], jis būtų **registruotinas pagal šį atsisakymo registruoti pagrindą**, nes šiame kontekste jis gali būti suprantamas kaip „pramoninės kanapės“, kurios narkotinio poveikio neturi.*

2.5.2 Žymenys, nurodantys pavojų visuomenės saugai ir (arba) su juo susiję

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kurių žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima veiksmus ir (arba) neveikimą, darančius poveikį ir (arba) keliančius pavojų visuomenės saugumui ir (arba) sveikatai, ir (arba) yra su jomis susiję. Ją sudaro žymenys:

- kurie skatina ir (arba) subanalina pavojų visuomenės saugumui ir (arba) dėl jo kylančias pasekmes arba
- kurių registracija kelia pavojų visuomenės saugumui ir (arba) sveikatai.

Iš esmės šie žymenys gali būti laikomi prieštaraujančiais **viešajai tvarkai**, kai atitinkama visuomenė juos gali suprasti kaip **aiškiai skatinančius ir (arba) subanalinančius veiksmus ir (arba) neveikimą, darančius poveikį ir (arba) keliančius pavojų visuomenės saugumui ir (arba) sveikatai, ir (arba) dėl tokių veiksmų ar neveikimo kylančias pasekmes**; visuomenės saugumas ir sveikata yra pagrindinės ES vertybės, ir jų apsauga laikoma pagrindiniu ES sveikatos politikos interesu. Be to, tikėtina, kad tokie žymenys bus laikomi prieštaraujančiais **nusistovėjusiems moralės principams**, kai jais kokiu nors būdu **akivaizdžiai įžeidžiamos ir (arba) sukrečiamos atitinkamos visuomenės moralinės vertybės ir standartai**.

[46] Remiantis žodynu „Collins“, terminas „hemp“ (liet. pluoštinė kanapė) yra lynams gaminti naudojamas augalas, tačiau taip pat reiškia kanapes ir marihuaną.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
THE AMAZING BLUE WHALE CHALLENGE 	41 klasė. Švietimo ir instruktavimo paslaugos	*Žymuo yra susijęs su socialinės žiniasklaidos iššūkiu, dėl kurio nukentėjo daug žmonių. Žymeniu perteikiama žinutė gali būti suprantama kaip raginimas žaloti save ir nusižudyti, o tai prieštarauja bent jau pagrindinei teisei į gyvybę, visuomenės saugumui ir visuomenės sveikatos apsaugai. Tai pagrindinės vertybės, kurias apima ES sveikatos politika ir kurių apsauga yra vienas iš pagrindinių ES interesų, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje ir SESV 168 straipsnio 1 dalyje. Todėl manoma, kad žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**.* *Be to, jis **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**, nes pagrindinei teisei į gyvybę prieštaraujantis raginimas žaloti save ir nusižudyti, naudojamas komerciniais tikslais, gali šokiruoti ir įžeisti atitinkamą visuomenę, įskaitant pažeidžiamas amžiaus grupes.*
THE BINGE DRINKING CHALLENGE TOUR – DRINK TILL YOU DROP	39 klasė. Kelionių paslaugos	*Žymeniu perteikiama žinutė skatina per trumpą laiką suvartoti per didelį alkoholio kiekį, o tai prieštarauja bent jau ES sveikatos politikai ir pagrindiniams ES interesams apsaugoti ir gerinti visuomenės sveikatą, kaip nustatyta SESV 168 straipsnio 1 dalyje. Todėl manoma, kad žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**.* *Be to, žymuo taip pat **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**, nes juo alkoholio vartojimas subanalinamas taip, kad tai gali įžeisti, nes pernelyg didelio alkoholio kiekio vartojimas daro rimtą žalą sveikatai. Todėl to skatinimas galėtų būti suvokiamas kaip prieštaraujantis konkrečios valstybės narės arba tam tikrais atvejais ES visuomenės moralinėms vertybėms ir standartams.*

Be to, **labiau tikėtina**, kad žymuo bus laikomas prieštaraujančiu PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, **kai jo naudojimas kelia pavojų visuomenės saugumui ir (arba) sveikatai**; pavyzdžiui, jei žymuo labai panašus į simbolį, naudojamą siekiant įspėti apie tam tikrą pavojų saugumui, ir jo naudojimas klaidingai informuotų ir (arba) įspėtų visuomenę apie esamą pavojų, arba jei žymuo aktyviai neskatina laikytis sveikatos ir saugumo priemonių. Ši klaidinga informacija arba pavojinga žinutė gali būti suvokiama iš žymens ir (arba) prekių ir (arba) paslaugų, dėl kurių pateikta paraiška, atvaizdo.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
HELMETS ARE FOR LOSERS	12 klasė. Motociklai	*Žymeniu, susijusiu su prekėmis, kurioms žymėti pateikta paraiška, perteikiama žinutė, kad žmonės, kurie vairuodami motociklą dėvi šalmus, laikomi „nevykėliais“, todėl jų atsargus požiūris į saugumo klausimus laikomas baimės ir silpnumo požymiu. Ši žinutė gali būti suvokiama kaip skatinimas nenaudoti šalmų, kurie yra privalomi siekiant užtikrinti visuomenės saugumą, o jų*

		nenaudojimas daugelyje valstybių narių yra kelių eismo saugumo pažeidimas, laikantis sveikatos ir civilinės saugos politikos, kuriai taikomos pagrindinės normos pagal SESV 91 straipsnio 1 dalies c punktą ir 168 straipsnio 1 dalį. Taigi žymuo ***prieštarauja viešajai tvarkai****.*
	9 klasė. Žemos įtampos elektros energijos šaltiniai	*Žymuo yra beveik tapatus pagrindiniam tarptautiniam pavojaus arba įspėjamajam simboliui, vadinamam „aukštosios įtampos simboliu“ arba „atsargiai, elektros smūgio pavojus“. Šis simbolis turi būti naudojamas tik tais atvejais, kai visuomenei reikia pranešti apie aukštos įtampos pavojų. Jo naudojimas prekių ženkle tais atvejais, kai realaus aukštos įtampos pavojaus nėra, gali sumenkinti to pavojaus simbolio reikšmę visuomenės akyse ir kelti riziką visuomenės saugumui ir (arba) sveikatai, nes pavojingose situacijose, kai simbolis naudojamas tinkamai, vartotojai gali jo nepaisyti. Toks galimas sumenkinimas yra dar didesnis, nes prekės naudojamos darbui su elektros energija. Tai prieštarauja pagrindinėms ES vertybėms – visuomenės saugumui ir visuomenės sveikatai, nustatytoms ES pagrindinių teisių chartijoje ir SESV 168 straipsnio 1 dalyje. Todėl manoma, kad žymuo* ***prieštarauja viešajai tvarkai****.*

Vis dėlto tai, kad juo nurodomas pavojus visuomenės saugumui ir (arba) jo pasekmės, nereiškia, kad jis būtų nedelsiant atmestas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą. Apskritai, šios rūšies žymuo **nebus** laikomas prieštaraujančiu PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, **kai juo siekiama šviesti arba didinti informuotumą apie pavojų ir (arba) pasekmes, kylančias dėl pavojaus visuomenės saugumui, arba tokį pavojų ar pasekmes pašalinti.**

2.5.3 Su religija ar šventumu susiję žymenys

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kurių žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima religijos ar šventumo aspektus ir (arba) yra su jais susiję:

- svarbias asmenybes (pvz., katalikų bažnyčios popiežių),
- simbolius,
- tekstus,
- apeigas,
- maldininkus.

Tikėtina, kad žymuo, kuriame minima arba į kurį įtraukta su religija ir (arba) šventumu susijusi asmenybė, simbolis, tekstas ir (arba) apeigos, kuriuos tos religijos tikintieji labai garbina, gali prieštarauti **viešajai tvarkai ir (arba) nusistovėjusiems moralės principams, kai jie suvokiami kaip įžeidžiantys, diskriminuojantys, žeminantys, menkinantys ir (arba) subanalinantys, taigi įskaudinantys tuos tikinčiuosius, nes, jei plačioji visuomenė apie tokį įžeidimą sužinotų, jai pagal jos jautrumo lygį tai būtų nepriimtina**. Visuomenė yra suinteresuota užtikrinti, kad būtų gerbiami ir apsaugomi visi visuomenės religiniai įsitikinimai ir jautrumo aspektai.

Tačiau ne kiekvienas žymuo, kuriame yra žodinių ir (arba) vaizdinių elementų, susijusių su religija ar šventumu, pažeistų nusistovėjusius valstybės narės ir (arba) ES visuomenės moralės principus. Iš principo **mažai tikėtina**, kad žymenis, kuriuose pavaizduotos su religija ir (arba) šventumu susijusios asmenybės, simboliai, tekstai, apeigos ir (arba) maldininkai (nesant jokios žeminančios konotacijos), gali būti atsisakyta registruoti pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, jei **paraiška pateikiama dėl prekių ir (arba) paslaugų, kurių paskirtis, turinys ar numatomas naudojimas yra susijęs su religine veikla**.

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	41 klasė. Religinis švietimas	*Žymenį sudaro du vaizdiniai elementai: pirmame plane pavaizduotas hinduizmo dievas Šiva, o antrame plane – dekoratyvinės palmės. Atsižvelgiant į tai, kad paslaugos, kurioms žymėti pateikta paraiška, yra skirtos religiniams tikslams, mažai tikėtina, kad atitinkama visuomenė būtų įžeista dėl žymens naudojimo kaip prekių ženklo. Taigi žymuo* ***registruotinas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą.***
	45 klasė. Religinės paslaugos	*Žymenį sudaro lotyniškasis kryžius iš spalvotų širdelių. Lotyniškasis kryžius yra krikščionybės simbolis ir labai dažnai naudojamas religijos tikslais. Paslaugos, kurioms žymėti pateikta paraiška ir kurios yra susijusios su religine praktika, šią žinutę dar labiau akcentuoja, nepaliekant jokių abejonių, kad žymuo sukurtas religiniais tikslais ir nešokiruos tikinčiųjų, kitų įsitikinimų besilaikančių asmenų ar net netikinčiųjų moralinių vertybių arba nepadarys joms poveikio. Be to, atitinkama visuomenė su šiuo žymeniu susidurs religinėje aplinkoje. Taigi žymuo* ***registruotinas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą.***

Priešingai, jei dėl šiai grupei priklausančio žymens paraiška pateikiama **siekiant jį naudoti banalioms prekėms ir (arba) paslaugoms, nesusijusioms su religine veikla**, labiau tikėtina, kad jis įžeistų ir (arba) sukrėstų valstybės narės ir (arba) ES visuomenės moralines vertybes. Žymenį, kurį iš esmės sudaro religinis simbolis, labai gerbiamas atitinkamos religijos tikinčiųjų, naudojant banaliai, **labiau tikėtina**, kad jis bus laikomas **prieštaraujančiu nusistovėjusiems moralės principams**.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	16 klasė. Higieninis popierius	*Labai tikėtina, kad lotyniškojo kryžiaus, žodinio elemento „CRUCIFIX“ ir prekių, kurioms žymėti pateikta paraiška, derinys nepagrįstai įžeidžia moralinę vertybę, t. y. pagarbą šventiems simboliams, kuriuos labai garbina religingi žmonės, ir konkrečios valstybės narės arba tam tikrais atvejais ES visuomenei jautrius aspektus. Todėl ne tik krikščionys, bet ir kitų tikėjimų atstovai ar net netikintieji, susidūrę su šiuo žymeniu, pavyzdžiui, prekybos centre, suprastų jį kaip nepriimtiną ir nepagarbų. Taigi žymuo* ***prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***

 VIRGIN MARY's DELIGHTS	10 klasė. Sekso žaislai	*Nors Mergelės Marijos atvaizdą, dėl kurio paduota paraiška, susijusi su sekso žaislais, bus galima pamatyti specializuotose parduotuvėse, šis žymuo bus suvokiamas kaip labai šokiruojantis ir nepagrįstai įžeidžiantis ne tik krikščionių, bet ir kitų tikėjimų atstovų ar net netikinčiųjų moralines vertybes, nes sekso žaislų srityje naudojama asmenybė, kurią religingi žmonės labai garbina. Taigi žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***

Jei dėl šiai grupei priskiriamo žymens paraiška pateikiama **prekėms ir (arba) paslaug**oms**, nesusijusioms su religine veikla, tačiau jis neįžeidžia ir (arba) nesukrečia** tos religijos tikinčiųjų ir valstybės narės ir (arba) ES visuomenės **moralinių vertybių**, **mažai tikėtina**, kad žymuo **bus laikomas prieštaraujančiu nusistovėjusiems moralės principams**.

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
Jewish delights	30 klasė. Maisto produktai	*Žymenį sudaro žodiniai elementai „JEWISH DELIGHTS“, kuriuos prašoma įregistruoti maisto produktams. Nors žymenį prašoma įregistruoti naudojimui, kuris nėra susijęs su religinėmis prekėmis ar paslaugomis, juo nėra perteikiama įžeidžianti ar užgauli žinutė, kuri galėtų įžeisti tos religijos tikinčiųjų arba konkrečios valstybės narės, ar tam tikrais atvejais ES visuomenės moralines vertybes. Taigi žymuo **neprieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**.*
	33 klasė. Vynas	*Žymenį sudaro tik šventojo Jurgio atvaizdas, kuriuo nėra perteikiama įžeidžianti ar užgauli žinutė. Kalbant apie prekes, kurioms žymėti pateikta paraiška, vyno sektoriuje neretai vartojami su religija susiję terminai, įskaitant šventųjų vardus, kurie paprastai sutampa su miesto ar miestelio, kuriame vynas gaminamas, pavadinimu. Taigi žymuo **neprieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**.*

Be to, pagarba religijai ir jos laisvė yra ne tik pagrindiniai principai, įtvirtinti keliose ES ir nacionalinėse pagrindinėse normose (pvz., ES pagrindinių teisių chartijoje); jos laikomos ir vienu iš demokratinės visuomenės pagrindų. Todėl, jei galima **aiškiai suprasti**, kad žymuo ar jo perteikiama žinutė **prieštarauja tokiems principams ir (arba) skatina, šlovina, subanalina ar pateisina jų pažeidimą bei daro poveikį interesui, kurį ES ir (arba) atitinkama valstybė narė ar valstybės narės laiko svarbiu pagal jų pačių principų ir vertybių sistemas, žymuo taip pat** būtų **laikomas prieštaraujančiu viešajai tvarkai**.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Šiuo žymeniu išreiškiama didžiulė nepagarba ar nepakantumas krikščioniškiems įsitikinimams ir vertybėms, o tai prieštarauja bent jau pagrindinei ES teisei, įtvirtintai ES pagrindinių teisių chartijos 10 straipsnyje. Taigi žymuo* ***prieštarauja ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams.***

Iš esmės, **tikėtina**, kad žymenys, kuriuose **provokuojančiu, įžeidžiančiu ar niekinančiu būdu** minima ar vaizduojama su religija ir (arba) šventumu susijusi asmenybė, simbolis, tekstas, apeigos ir (arba) maldininkas **ir (arba) nepagrįstai ar šiurkščiai užsipuolama religija, gali prieštarauti nusistovėjusiems moralės principams,** nes jie gali būti suvokiami kaip įžeidžiantys ir (arba) sukrečiantys atitinkamos religijos tikinčiųjų ir valstybės narės ir (arba) ES visuomenės moralines vertybes.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	35 klasė. Mažmeninė prekyba drabužiais	*Mergelės Marijos atvaizdo derinys su žodiniais elementais „VIRGIN MARY'S BROTHEL“, dėl kurio paduota paraiška mažmeninės prekybos drabužiais paslaugoms žymėti, perteikia nepagrįstai provokuojančią ir užgaulią žinutę, susijusią ne tik su krikščionių, bet ir kitų tikėjimų atstovų ar net netikinčiųjų, kurie gali atsitiktinai susidurti su šiuo žymeniu kasdieniame gyvenime, moralinėmis vertybėmis. Taigi žymuo* ***prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***
	18 klasė. Krepšiai	*Hinduizmo dievo Višnu atvaizdo ir žodinių elementų „VISHNU IDIOT“, dėl kurių pateikta paraiška krepšiams žymėti, derinys perteikia nepagrįstai provokuojančią ir užgaulią žinutę, susijusią ne tik su induistų, bet ir su kitų tikėjimų atstovų ar net netikinčiųjų, kurie gali atsitiktinai susidurti su šiuo žymeniu kasdieniame gyvenime, moralinėmis vertybėmis. Taigi žymuo* ***prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***

Reikia atsižvelgti į tai, kad kai kurių **valstybių narių teisės aktuose numatytos specialios nuostatos dėl didelės simbolinės vertės žymenų, ypač religinių simbolių, išsaugojimo ir jų apsaugos** nuo registravimo prekių ženklais[47].

2.5.4 Žymenys, apimantys vulgarius elementus (keiksmažodžius, įžeidžiančius gestus ir kt.) ir (arba) su jais susiję

Šią grupę sudaro, be kita ko, žymenys, kurių žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima šiuos elementus arba yra su jais susiję:

- keiksmažodžius,

[47] Remiantis PŽD 4 straipsnio 3 dalies b punktu.

- įžeidžiančius gestus ar netinkamą panaudojimą,
- įžeidimus.

PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktas susijęs, *inter alia*, su ES ir valstybių narių teisės sistemų principų ir vertybių apsauga ir jame nėra kalbinių taisyklių, kuriomis būtų varžomi nemalonūs posakiai ar nepageidaujami žodžiai[48]. Šie žymenys turėtų turėti **aiškų vulgarų elementą ir būti įžeidžiantys. Keiksmažodžiai, įžeidžiantys gestai ar netinkamas panaudojimas ir įžeidimai bei jų suvokimas visuomenėje gali labai skirtis priklausomai nuo vartojamos kalbos ir valstybės narės** (pvz., Italijoje brūkštelėjimas per smakrą gali būti suvokiamas kaip užgaulus gestas, o Ispanijoje – ne).

Iš esmės šie žymenys gali **prieštarauti nusistovėjusiems moralės principams**, kai atitinkama visuomenė gali juos suvokti kaip aiškiai **įžeidžiančius, menkinančius ir (arba) sukrečiančius jos moralines vertybes**, ypač jei žymuo ir (arba) juo perteikiama žinutė yra skirti kokiai nors konkrečiai grupei ar asmeniui (-ims).

Be to, tokie žymenys **gali turėti savybių, kurios gali prieštarauti pagrindinėms ES ir (arba) valstybės narės normoms, principams ir (arba) vertybėms** bei **(arba) skatinti juos pažeisti**, todėl tokie žymenys **taip pat** gali būti laikomi **prieštaraujančiais viešajai tvarkai**.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Žymenį sudaro žodiniai elementai „FUCKING ASSHOLE“; šiais itin įžeidžiančiais ir bjauriais žodžiais gali būti kas nors išvadintas, o kartu pateikiamame vaizdiniame elemente pavaizduota ranka su iškeltu viduriniuoju pirštu, taip grafiškai pavaizduojant įžeidžiantį gestą. Atitinkama vidutinio jautrumo ir tolerantiškumo lygio visuomenė suvokia, kad visas žymuo yra toks stiprus, šokiruojantis, įžeidžiantis ir užgaulus, kad **visų prekių ir paslaugų atžvilgiu prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***
	18 klasė. Krepšiai	*Žymuo vaizduoja asmenį, kuris naudoja ES vėliavą kaip tualetinį popierių. Tokį vėliavos panaudojimą plačioji visuomenė galėtų suvokti kaip vulgarų, įžeidžiantį ir užgaulų. Taigi žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.*** *Be to, šiuo žymeniu perteikiama žinutė galėtų būti suprantama kaip ES vėliavos išniekinimas, todėl jis nepagarbus viso regiono atžvilgiu, o tai prieštarauja bendrai ES vertybei gerbti Europos tautų kultūrų ir tradicijų įvairovę, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo taip pat **prieštarauja viešajai tvarkai**.*

Nepaisant to, **kad žymenyje yra nemalonių ar nepageidaujamų žodžių ar gestų ir (arba) jis netinkamai panaudojamas**, žymuo ir (arba) juo perteikiama žinutė **nebus laikomi pakankamai užgauliais, kad būtų**

[48] 2015 m. rugsėjo 2 d. EUIPO Apeliacinės tarybos sprendimas R 519/2015-4, *Jewish Monkeys*, 16 punktas; 2016 m. spalio 25 d. EUIPO Apeliacinės tarybos sprendimas R 1052/2016-4, *LEZ*, 12 punktas.

galima atsisakyti jį registruoti pagal nusistovėjusius moralės principus.

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
I AM A BASTARD	33 klasė. Svaigieji gėrimai	*Remiantis žodynu „Collins“, žodinis elementas „BASTARD“ reiškia asmenį, kurio tėvai jo gimimo metu nebuvo susituokę, tad jam gali būti nemalonu būti vadinamam šiuo žodžiu. Tačiau tai, kad prieš jį yra žodžiai „I AM A“, įžeidimo sunkumą sumažina ir suteikia žymeniui saviironijos ir humoro elementą. Šiuo 33 klasės svaigiųjų gėrimų atžvilgiu pažymėtina, kad žymuo nebus suvokiamas kaip trečiajam asmeniui skirta žinutė. Taigi žymuo **nepriešterauja nusistovėjusiems moralės principams**.*

Nors kai kurie keiksmažodžiai ir įžeidžiantys gestai yra kasdienio žodyno dalis, tam tikra visuomenės grupė vis dar gali juos suvokti kaip užgaulius. Šiuo atžvilgiu visuomenė yra suinteresuota užtikrinti, kad nebūtų registruojami žymenys, kuriuos sudaro užgaulūs žodžiai, su kuriais vėliau gali susidurti vartotojai, ypač vaikai ir jaunimas.

2.5.5 Žymenys, reiškiantys nepadorumą, seksualumą ir tam tikrą seksualinę potekstę ir (arba) su jais susiję

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kuriuose žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys turi akivaizdžiai seksualinį turinį, susijusį su visuomene, kuri susidurtų su šiuo žymeniu jį naudojant prekėms ir paslaugoms žymėti. Tai žymenys, kurie apima šiuos elementus ir (arba) yra susiję su:

- seksualiniais veiksmais / praktika (masturbacija, intymiais santykiais ir kt.),
- genitalijomis,
- nuogumu,
- žargoniniais žodžiais, susijusiais su tuo, kas išvardinta anksčiau.

Iš esmės šie žymenys gali prieštarauti **nusistovėjusiems moralės principams**, kai atitinkama visuomenė juos gali suvokti kaip **aiškiai įžeidžiančius, užgaulius ir (arba) sukrečiančius jos moralines vertybes dėl žymens reikšmės, – o taip pat dėl prekių ir (arba) paslaugų, kurioms žymėti paduota paraiška.**

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
DON’T BE A C*NT	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Žymens žodinį elementą „C*NT“ atitinkama visuomenė aiškiai suvoktų kaip žodį „cunt“. Remiantis Oksfordo žodynu, tai žargoninis žodis, reiškiantis moters makštį ir išorinius lytinius organus. Drabužių atveju atitinkama visuomenė bus ne tik tikslinė visuomenė, bet ir kiti žmonės, kurie su žymeniu gali susidurti atsitiktinai. Kadangi šis žodis būtų pripažintas akivaizdžiai užgauliu ir įžeidžiančiu atitinkamos visuomenės moralines vertybes, žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***

COCK	18 klasė. Krepšiai	*Remiantis Oksfordo žodynu, žodinis elementas „COCK“ turi įvairių reikšmių: jis, inter alia, gali būti vartojamas ir kaip „suaugęs vyriškosios lyties viščiukas“ (t. y. „gaidys“), ir kaip „penis“. Žymenyje nėra jokių kitų elementų, kurie galėtų turėti įtakos žymens suvokimui „gaidžio“ reikšme. Krepšių atveju atitinkama visuomenė bus ne tik tikslinė visuomenė, bet ir kiti žmonės, kurie su žymeniu gali susidurti atsitiktinai, pavyzdžiui, parduotuvėje arba išėję pasivaikščioti. Taigi žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**, nes jis viena iš savo reikšmių bus suvokiamas kaip nepadorus, šokiruojantis ir užgaulus.*

Reikėtų pabrėžti, kad yra verslo **sektorių, kurie specializuojasi ar yra susiję su veikla, kurią nurodo šie žymenys** (pvz., pornografijos pramonė, sekso prekių parduotuvės ir (arba) šioms prekėms skirtos svetainės). Todėl **prekės ir (arba) paslaugos, kurioms paduota paraiška, atlieka svarbų vaidmenį,** vertinant šiai grupei priklausančius žymenis.

Iš esmės, kai tokie žymenys pareiškiami registruoti **prekėms ir (arba) paslaug**oms**, susijusioms su šiais versl**o **sektoriais**, užgaulus pobūdis bus sušvelnintas, todėl **mažiau tikėtina**, kad žymuo bus laikomas **prieštaraujančiu PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui**, nes mažiau tikėtina, kad asmenys, kurie su juo susidurs, bus įžeisti ir (arba) šokiruoti dėl žymens turinio, priešingai nei plačioji visuomenė.

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	10 klasė. Sekso žaislai	*Nepaisant to, kad žodžių junginys „FLY ME TO THE MOON“ kartu su vaizdiniu elementu turi seksualinę konotaciją, kurią plačioji visuomenė gali suvokti kaip nepadorią, šokiruojančią ir (arba) įžeidžiančią, šis žymuo nėra laikomas įžeidžiančiu, nes prekės, kurioms žymėti pateikta paraiška (sekso žaislai), paprastai siūlomos specializuotose parduotuvėse. Todėl mažai tikėtina, kad prekių ženklas, kuriame yra seksualinio pobūdžio žodinių ir (arba) vaizdinių elementų, atitinkamus vartotojus įžeis ir šokiruos. Jie veikiau tik pagalvos, kad šis žymuo perteikia tam tikrą užuominą su humoru. Taigi žymuo **nėra prieštaringas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą.***

Priešingai, kai tokie žymenys pareiškiami registruoti **prekėms ir (arba) paslaugoms, nesusijusioms su tokiais versl**o **sektoriais, labiau tikėtina**, kad jie bus **pripažinti prieštaraujančiais PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui**, nes plačiajai visuomenei susidūrus su prekių ženklu labiau tikėtina, kad žymens turinys ją šokiruos ir (arba) įžeis.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	28 klasė. Vaikų žaislai	*Žodžių junginys „FLY ME TO THE MOON“ kartu su vaizdiniu elementu turi seksualinę konotaciją, kurią plačioji visuomenė gali suvokti kaip nepadorią, šokiruojančią ir įžeidžiančią. Kadangi prekės, kurioms žymėti pateikta paraiška, skirtos pažeidžiamai grupei (t. y. vaikams), laikoma, kad žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**, nes kelti pavojų vaikų gerovei yra amoralu.*

Taip pat gali būti, kad žymuo, nurodantis nepadorumą, seksualumą bei seksualinę užuominą ir (arba) su tuo susijęs, būtų laikomas ne prieštaraujančiu PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui, o tik blogo skonio ženklu, jei jame **būtų tik švelni seksualinė potekstė arba jis būtų laikomas tiesiog humoristiniu ir (arba) perteikiančiu tam tikrą užuominą.** Panašiai būtų ir tuo atveju, kai žymuo, nors ir nepadorus, **neperteikia jokios žinutės, įžeidimo ar kurstymo, kurie galėtų būti pripažinti galinčiais akivaizdžiai įžeisti plačiąją visuomenę, ir (arba) žymuo nedaro poveikio ar neužsipuola konkrečios grupės ar asmens,** todėl būtų **mažiau tikėtina, kad žymuo prieštaraus PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui**.

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	20 klasė. Vonios tualetiniai staliukai	*Nors žymens vaizdinis elementas yra vulgarus, jis juokingai ir be seksualinės potekstės vaizduoja natūralią kūno funkciją, todėl žymuo neturėtų įžeisti. Jis gali būti laikomas nebent nemaloniu ir blogo skonio, tačiau to **nepakanka, kad jis būtų pripažintas prieštaraujančiu viešajai tvarkai ar nusistovėjusiems moralės principams**.*
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Pirmiausia žymuo būtų suvokiamas kaip itin stilizuota raidė „K“. Kadangi, kalbant apie drabužius, tikslinė visuomenė pasižymi tik vidutiniu dėmesingumu, mažai tikėtina, kad ji bandys toliau gilintis į išaiškinimą ir atidžiai ištirs šį žymenį. Todėl suvokimas, kad pavaizduota sekso pozicija, nebus iš karto akivaizdus. Be to, su šiuo žymeniu susidūrę vaikai bus dar mažiau galintys suvokti bet kokį seksualinį turinį. Taigi žymuo **neprieštarautų nusistovėjusiems moralės principams.***

2.5.6 Žymenys, žeminantys ar šmeižiantys tam tikrą grupę

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kuriuose žodiniais ar vaizdiniais elementais arba jų deriniais užsipuolama ir (arba) sumenkinama tam tikra grupė dėl biologinės ar socialinės lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių savybių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turto, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos ir kt. Tai visų pirma pasakytina apie žymenis, kuriuos sudaro arba kuriuose yra:

- užgaulūs stereotipai ir
- terminai ar žinutės, kuriais kurstoma neapykanta, išankstinės nuostatos, priešiškumas ar atskirtis tam

tikros grupės atžvilgiu[49].

Žymenys, žeminantys ar šmeižiantys tam tikrą grupę, labiau **tikėtina**, bus laikomi **prieštaraujančiais nusistovėjusiems moralės principams** tik tada, kai žymuo ir (arba) juo perteikiama žinutė atitinkamos visuomenės **gali būti suvokiami kaip įžeidžiantys, žeminantys ir (arba) menkinantys tam tikros žmonių grupės atžvilgiu.** Be to, jei žymuo arba juo perteikiama žinutė suprantami **kaip diskriminaciniai, rasistiniai, kurstantys neapykantą ar raginantys nekęsti ir (arba) prieštaraujantys pagrindiniams ES ir (arba) valstybės narės princip**ams **ir (arba) vertyb**ėms (pvz., pagarbai žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises), tikėtina, kad **žymuo taip pat** bus laikomas **prieštaraujančiu viešajai tvarkai.**

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	41 klasė. Švietimo ir instruktavimo paslaugos	*Žymenyje yra vaizdinis elementas, kuris yra LGBTIQ+ asmenų grupės simbolis, prie kurio pridėti žodiniai elementai „LET'S KEEP THEM STRAIGHT". Atsižvelgiant į tai, kad žodis „straight" yra žargoninis žodis, reiškiantis heteroseksualius asmenis, šis žymuo galėtų būti suvokiamas kaip perteikiantis diskriminacijos, homofobijos, nepagarbos, išankstinės nuostatos, priešiškumo, neapykantos ir (arba) atskirties žinutę tam tikros grupės atžvilgiu, o tai prieštarauja pagrindiniams principams ir vertybėms, kurios yra bendros visoms valstybėms narėms, pavyzdžiui, žmogaus orumui, įtraukčiai ir nediskriminavimui, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo* ***prieštarauja tiek viešajai tvarkai, tiek nusistovėjusiems moralės principams visų prekių ir paslaugų atžvilgiu.***
USELESS OLD MEN	43 klasė. Senelių namų paslaugos	*Šiuo žymeniu perteikiama žinutė, kuri gali būti suvokiama kaip žeminanti, diskriminuojanti dėl amžiaus ir įžeidžianti vyresnio amžiaus vyrus, o tai prieštarauja pagrindiniams principams ir vertybėms, bendriems visoms valstybėms narėms, pavyzdžiui, žmogaus orumui, įtraukčiai ir nediskriminavimui, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo* ***prieštarauja ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams.***
WOMAN, YOUR PLACE IS IN THE KITCHEN! 	41 klasė. Švietimo ir instruktavimo paslaugos	*Žymuo perteikia žinutę, susijusią su pareikštomis registruoti paslaugomis, kad darbas virtuvėje turėtų būti vienintelis moterų gyvenimo tikslas. Ši žinutė suvokiama kaip žeminanti visas moteris. Taigi, žymuo* ***prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.*** *Be to, žymens perteikiama žinutė prieštarauja pagrindiniams principams ir vertybėms, kurie yra bendri visoms valstybėms narėms, pavyzdžiui, nediskriminavimo, įtraukties, teisingumo, solidarumo ir kt., visų pirma*

[49] Informacijos tikslais žr.: *Monitoring discriminatory signs and symbols in European football (Fare Network)*. https://www.farenet.org/wp-content/uploads/2016/10/Signs-and-Symbols-guide-for-European-football_2016-2.pdf.

		moterų ir vyrų lygybei, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo taip pat laikomas ***prieštaraujančiu viešajai tvarkai.***
	30 klasė. Šokoladas	*Žymeniu vaizduojama juodaodžių žmonių eilė, einanti paskui kolonistą, kakavos plantacijoje. Vaizdiniai elementai perteikia baltosios rasės viršenybės idėją, kuri gali padėti įtvirtinti neigiamus stereotipus apie juodaodžių žemesnę padėtį ir priklausomumą. Tikėtina, kad šis derinys šokiruos, sukels diskomfortą ir įžeis ne tik žeminamos grupės, bet ir bet kurio asmens, susidūrusio su žymeniu ir pasižyminčio vidutiniu jautrumu bei tolerantiškumu, moralines vertybes. Be to, žinučių apie rasinius skirtumus pašalinimas yra viešosios tvarkos reikalas, nes jomis sustiprinamos išankstinės nuostatos. Plačioji visuomenė suvoks šį žymenį kaip perteikiantį diskriminacijos, rasizmo ir išankstinės nuostatos tam tikros grupės atžvilgiu žinutę, o tai prieštarauja pagrindiniams principams ir vertybėms, pavyzdžiui, nediskriminavimo, įtraukties, teisingumo, lygybės ir solidarumo, bendriems visoms valstybėms narėms, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo prieštarauja* ***tiek viešajai tvarkai, tiek nusistovėjusiems moralės principams visų prekių ir paslaugų atžvilgiu.***
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Žinutė „WHITE LIVES MATTER“ visame pasaulyje yra baltosios rasės viršenybės idėjos šalininkų šūkis, atsiradęs 2015 m. kaip rasistinis atsakas į judėjimą „Black Lives Matter“[50]. Kartu su fonu, kuris yra Amerikos Valstijų Konfederacijos vėliava[51], atitinkama visuomenė šią žinutę gali suvokti kaip įžeidžiančią ir nuvertinančią juodaodžių bendruomenę ir žmones, kovojančius už pilietines teises; be to, ja eksploatuojama visiems žinoma tragedija, dėl kurios kilo judėjimas „Black Lives Matter“. Taigi žymuo* ***prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.*** *Žinutė, kurią sustiprina konfederacijos vėliava yra diskriminacinė ir rasistinė. Be to, tai galėtų būti laikoma kurstymu arba raginimu nekęsti, o tai prieštarauja pagrindiniams principams ir vertybėms, pavyzdžiui, nediskriminavimo, įtraukties, teisingumo, lygybės ir solidarumo, bendriems visoms valstybėms narėms, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo* ***taip pat prieštarauja viešajai tvarkai****.*

[50] Judėjimas „Black Lives Matter“ yra tarptautinis visuomeninis judėjimas, susiformavęs 2013 m. Jungtinėse Valstijose. Jis skirta kovai su rasizmu ir smurtu prieš juodaodžius, ypač policijos žiaurumu. Pavadinimas „Black Lives Matter“ reiškia, kad smerkiamas policijos vykdomas neteisingas juodaodžių žudymas ir reikalaujama, kad visuomenė vertintų juodaodžių gyvybes ir žmoniškumą tiek pat, kiek ji vertina baltaodžių gyvybes ir žmoniškumą.

[51] 1860 m. ir 1861 m. vienuolika pietinių valstijų atsiskyrė nuo Jungtinių Valstijų, kad apsaugotų vergijos institutą, ir įkūrė Amerikos Valstijų Konfederaciją; tai sukėlė JAV pilietinį karą. Po karo jų vėliava buvo pripažinta pietų paveldo simboliu, kartu simbolizuojančiu vergiją ir baltosios rasės viršenybės idėją.

 SLAY THE PIGS!	25 klasė. Uniformos	*Žymenį sudaro vaizdinis elementas, vaizduojantis dvi kiaules, dėvinčias policininkų kepures, taip pat žodžiai „SLAY THE PIGS!“. Žymeniu įtvirtinamą ryšį tarp šio gyvūno ir policijos sustiprina žargoninis terminas „pigs“ (liet. kiaulės), kuriuo vadinama policija. Žymens perteikiamą žinutę plačioji visuomenė galėtų suvokti ne tik kaip skatinančią smurtą prieš policijos pareigūnus, bet ir kaip nuvertinančią ir žeminančią ne tik saugumo pajėgų ir teisėsaugos institucijų srityje dirbančius asmenis, bet ir plačiąją visuomenę, kuri pasitiki jų darbu, būtinu siekiant garantuoti valstybėms narėms bendrus pagrindinius principus ir vertybes, pvz., teisinės valstybės principą, laisvę, demokratiją, žmogaus teises ir kt. Taigi žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**.* *Be to, atsižvelgiant į tai, kad žymuo skatina smurtą ir yra žeminantis bei nepagarbus viešosios organizacijos atžvilgiu, jis gali būti laikomas prieštaraujančiu pagrindiniams principams ir vertybėms, bendriems visoms valstybėms narėms, pavyzdžiui, bent jau teisinės valstybės principui, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje, taigi **prieštaraujančiu viešajai tvarkai**.*
	36 klasė. Finansinės paslaugos	*Šis vaizdinis elementas nurodo žydus, ši bendruomenė jį atpažins ir suvoks kaip užgaulų, įžeidžiantį ir žeminantį stereotipą. Taigi žymuo **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.*** *Be to, šis žymuo galėtų būti suvokiamas kaip antisemitinis įžeidimas, prieštaraujantis ES principams ir vertybėms, pavyzdžiui, visų žmonių lygybei, kaip nustatyta ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo laikomas **prieštaraujančiu viešajai tvarkai**.*

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	18 klasė. Krepšiai	*Nors žymeniu daroma nuoroda į konkrečią žmonių grupę, t. y. juodaodžius, tikėtina, kad plačioji visuomenė, visų pirma tikslinė grupė, jo nelaikys įžeidžiančiu ar žeminančiu konkrečią grupę, su kuria jis susijęs. Taigi žymuo **neprieštarauja PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktui**.*

2.5.7 Žymenys, apimantys nusikalstamas veikas, nusikaltimus žmoniškumui, rasistinius, totalitarinius ir ekstremistinius režimus, organizacijas ir judėjimus ir (arba) su jais susiję

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kuriuose žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima toliau išvardintus veiksmus ir nuo jų nukentėjusius asmenis ir (arba) yra su jais susiję:

- neteisėtą veiklą (nusikaltimus);
- karo nusikaltimus, kurie, *inter alia*, apima šiurkščius tarptautiniuose ginkluotuosiuose konfliktuose

taikomų įstatymų ir papročių pažeidimus[52] (pavyzdžiui, nežmonišką elgesį, įkaitų ėmimą, miestų, kaimų, gyvenamųjų namų ar pastatų, kurie nėra ginami ir nėra kariniai objektai, puolimą ar bombardavimą bet kokiomis priemonėmis);

- nusikaltimus žmoniškumui, t. y. veiksmus, padarytus vykdant platų ar sistemingą išpuolį prieš bet kuriuos civilius gyventojus, žinant apie išpuolį[53] (pvz., žmogžudystę, terorizmą[54], sunaikinimą, pavergimą, kankinimą, seksualinę vergovę, priverstinį asmenų dingimą, apartheido nusikaltimą ir kitus panašaus pobūdžio nežmoniškus veiksmus, tyčia sukeliančius dideles kančias ar sunkų kūno, arba psichinės ar fizinės sveikatos sužalojimą), arba
- totalitarinius ir ekstremistinius režimus, organizacijas ir judėjimus (pvz., baltosios rasės viršenybės judėjimus, Kuklukso klaną, nacių ideologija paremtus judėjimus ir kt.).

Iš esmės **šie žymenys gali būti laikomi prieštaraujančiais tiek viešajai tvarkai, tiek nusistovėjusiems moralės principams.**

Tikėtina, kad žymenys bus laikomi **prieštaraujančiais viešajai tvarkai** visais atvejais, kai **apima veiksmus, prieštaraujančius pagrindinėms valstybės narės ir (arba) ES normoms, principams ir vertybėms, ir (arba) yra su jais susiję**, visų pirma žmogaus orumo, laisvės, fizinės neliečiamybės, lygybės ir solidarumo, pagarbos mažumoms priklausantiems asmenims, demokratijos ir teisinės valstybės principo, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijos 2, 3 ir 6 straipsniuose, **arba kai žymenys skatina, šlovina, subanalina ar pateisina jų pažeidimus**. Šios vertybės yra nedalomos ir sudaro visos ES dvasinį ir moralinį turtą.

Be to, organizuotas nusikalstamumas ir kita pirmiau išvardinta veikla yra viena iš ypač sunkių tarpvalstybinio pobūdžio nusikaltimų sričių, į kurias gali kištis ES teisės aktų leidėjas, kaip numatyta SESV 83 straipsnyje[55].

Šie žymenys gali būti laikomi **prieštaraujančiais nusistovėjusiems moralės principams, jeigu jie suvokiami kaip subanalinantys tokius veiksmus ir (arba) perteikiantys akivaizdžiai įžeidžiančią žinutę apie** valstybės narės ir (arba) ES **visuomenės moralines vertybes ir standartus**.

Tam, kad šios grupės žymenį būtų atsisakyta registruoti remiantis PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktu, visuomenės sąmonėje turi būti įsitvirtinęs žymens reikšmės ryšys su nurodyta nusikalstama veikla ir (arba) organizacija. Gali būti atvejų, kai **žymens ir (arba) juo perteikiamos žinutės reikšmė yra tokia stipri, kad jį bus atsisakyta registruoti neatsižvelgiant į prekes ir (arba) paslaugas, dėl kurių pateikta paraiška.**

[52] Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 8 straipsnis.
[53] Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto 7 straipsnis.
[54] Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu; Bendroji pozicija 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (OL L 344, 2001 12 28, p. 93), vėliau atnaujinta 2017 m. rugpjūčio 4 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2017/1426, kuriuo atnaujinamas teroro aktuose dalyvaujančių asmenų, grupių ir organizacijų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašas: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D1426.
[55] 2018 m. kovo 15 d. Sprendimas *La Mafia se sienta a la mesa (fig.)*, T-1/17, EU:T:2018:146, 36 punktas.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	45 klasė. Apsauginių paslaugos	*Vaizdinis žymens elementas akivaizdžiai vaizduoja neapykantą propaguojančios supremacistų teroristinės grupės Kuklukskland (KKK) narį dėl baltos tunikos su gobtuvu ir grupės skiriamuoju ženklu. Be to, personažas mojuoja dešine ranka taip, kad tai primena nacistinį pasisveikinimą. Atitinkama visuomenė žymens perteikiamą žinutę laikys tokia stipria ir glaudžiai susijusia su rasistiniais ir nusikalstamais veiksmais, kad jos jokiu būdu negalima laikyti dviprasmiška. Tokia žinutė prieštarauja nedalomoms, visuotinėms vertybėms, kuriomis grindžiama ES, t. y. žmogaus orumui, laisvei, fizinei neliečiamybei, lygybei ir solidarumui, taip pat demokratijos ir teisinės valstybės principams, kaip skelbiama ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**, net jei minėta grupė arba dėl jos veiksmų nukentėję asmenys yra už ES ribų. Be to, atitinkama visuomenė šį vaizdą suvoktų kaip šokiruojantį ir įžeidžiantį, taigi žymuo taip pat **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.** Žymuo yra neregistruotinas **visų prekių ir paslaugų atžvilgiu.***
	25 klasė. Drabužiai, apranga	*Raidės „SS“ ir žodiniai elementai „RISES AGAIN!“, taip pat vaizdinis kaukolės elementas aiškiai nurodo Schutzstaffel arba apsaugos būrius – svarbią Adolfo Hitlerio ir nacių partijos Vokietijoje karinę organizaciją, kuri buvo paskelbta nusikalstama organizacija, nes tiesiogiai dalyvavo vykdant karo žiaurumus. Atitinkama visuomenė žymens perteikiamą žinutę laikys tokia stipria ir glaudžiai susijusia su nacizmu ir nusikalstamais veiksmais, kad jos jokiu būdu negalima laikyti dviprasmiška. Tokia žinutė prieštarauja nedalomoms, visuotinėms vertybėms, kuriomis grindžiama ES, t. y. žmogaus orumui, laisvei, fizinei neliečiamybei, lygybei ir solidarumui, taip pat demokratijos ir teisinės valstybės principams, kaip skelbiama ES pagrindinių teisių chartijoje. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai**. Be to, atitinkama visuomenė šį vaizdą suvoktų kaip šokiruojantį ir įžeidžiantį, taigi žymuo taip pat **prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.** Žymuo yra neregistruotinas **visų prekių ir paslaugų atžvilgiu.***

2.5.8 Žymenys, apimantys žinomus tragiškus įvykius ir (arba) su jais susiję

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kurių žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima toliau išvardintus elementus ir (arba) yra su jais susiję:

- tragiškus įvykius,

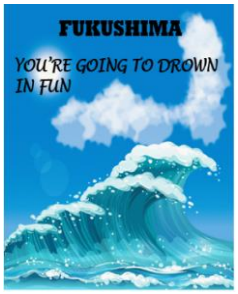
- nukentėjusiuosius dėl tragiško įvykio,
- tragiško įvykio pasekmes.

Vertinant žymenį, apimantį žinomą tragišką įvykį arba su juo susijusį, siekiant nustatyti, ar tą žymenį reikėtų atsisakyti registruoti remiantis PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktu, reikėtų atsižvelgti, *inter alia*, į šiuos veiksnius:

- įvykio pobūdį;
- konkrečios situacijos istorines ir nacionalines aplinkybes;
- visuomenės jautrumą ar suvokimą (pvz., jei dalis atitinkamos visuomenės laiko žymenį įžeidžiančiu ar nepagarbiu, net jei ji niekaip nesusijusi su nukentėjusiaisiais);
- poveikį bendruomenei (kokį didelį poveikį ši tragedija padarė vietos visuomenei – reikėtų pažymėti, kad tragiški įvykiai gali paveikti žmones per daugelį kartų, net jei nėra išgyvenusių ar dar gyvenančių asmenų, kuriuos tragedija paveikė tiesiogiai);
- kiek laiko praėjo nuo tragiško įvykio iki atvejo nagrinėjimo; pavyzdžiui, jeigu praėjo daug laiko, gali būti, kad atitinkama visuomenė nesieja žymens su tragedija arba, net jei sieja, ji nesijaučia įžeista (pvz., prieš du tūkstančius metų įvykusi romėnų invazija į kokią nors šalį nėra kam nors užgauli, o tokie įvykiai, kaip Antrasis pasaulinis karas ar apartheidas, gerokai labiau tikėtina, vis dar gali būti įžeidžiantys) ir
- ar su tragedija susijęs žodis įgavo naują reikšmę (pvz., „Titanic“ dėl filmo).

Jeigu, išnagrinėjus pirmiau minėtus veiksnius, galima daryti išvadą, kad žymuo, apimantis žinomą tragišką įvykį arba su juo susijęs, gali būti laikomas perteikiančiu **akivaizdžiai užgaulią žinutę, subanalinančią tragiško įvykio pobūdį, eksploatuojančią šį sukrečiantį įvykį siekiant pritraukti vartotojus arba tikriausiai įžeidžiančią, niekinančią, žeminančią ir (arba) įskaudinančią nukentėjusiuosius ir plačiąją visuomenę**, **tikėtina**, kad žymuo **bus** laikomas **prieštaraujančiu nusistovėjusiems moralės principams**.

Tokio tipo žymuo taip pat gali būti laikomas **prieštaraujančiu viešajai tvarkai**, jei jis ir (arba) juo perteikiama žinutė **prieštarauja pagrindinėms valstybės narės ir (arba) ES normoms bei principams (pvz., žmogaus orumui), šlovina, subanalina ir (arba) pateisina pažeidimus arba daro poveikį pagrindiniam valstybės narės ir (arba) visos ES interesui.**

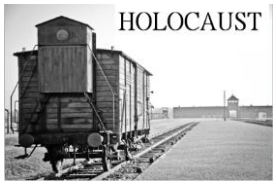
Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	41 klasė. Pramoginių paslaugų rengimas	*Žymeniu akivaizdžiai daroma nuoroda į 2011 m. Fukušimoje (Japonija) įvykusią tragišką žemės drebėjimą, cunamį ir branduolinę avariją. Žinutės „FUKUSHIMA, YOU'RE GOING TO DROWN IN FUN“ ir vaizdinių elementų derinys suvokiamas kaip tragedijos ir nukentėjusiųjų dėl jos subanalinimas ir gali įžeisti nukentėjusiuosius ar jų artimuosius. Be to, tai, kad žymenį prašoma įregistruoti pramogų paslaugų organizavimo srityje, rodo, kad pareiškėjas siekia gauti komercinės naudos ir eksploatuoti šį sukrečiantį įvykį, kad pritrauktų vartotojus, o tai pabrėžia įžeidžiantį žymens pobūdį. Taigi žymuo* ***prieštarauja nusistovėjusiems moralės principams.***
AUSCHWITZ COCKTAIL	33 klasė. Svaigieji gėrimai	*„Auschwitz“ (liet. Aušvicas) – nacių koncentracijos stovykla Antrojo pasaulinio karo metais Vokietijos okupuotoje Lenkijoje. Todėl manoma, kad nuoroda į*

		*„AUSCHWITZ COCKTAIL“ alkoholinių gėrimų kontekste subanalina tragediją ir nukentėjusiuosius. Atsižvelgiant į tai, kad alkoholiniai gėrimai yra plati ir populiari produktų, daugiausia susijusių su pramogomis, kategorija, galima daryti išvadą, kad pareiškėjas nori pritraukti vartotojus eksploatuodamas šį sukrečiantį įvykį, o tai prieštarauja pagrindinėms vertybėms, kuriomis grindžiama ES, t. y. žmogaus orumui, laisvei, lygybei ir solidarumui, demokratijos ir teisinės valstybės principams, kaip skelbiama ES pagrindinių teisių chartijoje. Tokiomis aplinkybėmis žymuo bus suvokiamas kaip užgaulus ne tik nukentėjusiųjų, bet ir bet kurio kito asmens, pasižyminčio vidutiniu jautrumu ir tolerantiškumu, atžvilgiu. Taigi žymuo **prieštarauja viešajai tvarkai ir nusistovėjusiems moralės principams**.*
	37 klasė. Valymo paslaugos	*Žymeniu akivaizdžiai daroma nuoroda į tragiškus teroristinius išpuolius, kurie 2015 m. buvo įvykdyti Paryžiaus klube „Bataclan“. Valymo paslaugų atveju jis bus suvokiamas kaip tragedijos subanalinimas ir sukrečiančio įvykio eksploatavimas siekiant pritraukti vartotojus, o tai akivaizdžiai prieštarauja pagrindinėms vertybėms, kuriomis grindžiama ES, t. y. žmogaus orumui, laisvei, lygybei ir solidarumui, demokratijos ir teisinės valstybės principams, kaip skelbiama ES pagrindinių teisių chartijoje. Tokiomis aplinkybėmis žymuo bus suvokiamas kaip užgaulus ne tik nukentėjusiųjų dėl tų išpuolių ir jų artimųjų, bet ir bet kurio kito asmens, pasižyminčio vidutiniu jautrumu ir tolerantiškumu, atžvilgiu. Taigi žymuo **prieštarauja ir viešajai tvarkai, ir nusistovėjusiems moralės principams.***

Kita vertus, jei žymuo, nors juo ir daroma nuoroda į žinomą tragišką įvykį, **tik apibūdina aplinkybę tokiu būdu, kad tai negali sukelti įžeidimo, o tragedija nėra subanalinama ar eksploatuojama**, žymuo **tikriausiai nebus** laikomas **prieštaraujančiu nusistovėjusiems moralės principams.**

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	41 klasė. Mokymai	*Žinutės „CHERNOBYL DISASTER EXPERIENCE“ ir vaizdinio elemento derinys mokymo srityje yra aiški nuoroda į 1986 m. įvykusią avariją Černobylio atominėje elektrinėje, tačiau tai nebus suvokiama kaip šio sukrečiančio įvykio subanalinimas arba jo eksploatavimas siekiant pritraukti vartotojus. Be to, atsižvelgiant į laiką, praėjusį nuo tragedijos, minėtas derinys nebus laikomas įžeidžiančiu. Taigi žymuo neprieštarauja **nusistovėjusiems moralės principams**.*

Panašiai, jei prekėmis ir (arba) paslaugomis, kurioms žymėti pateikta paraiška, **siekiama šviesti, įveikti sunkumus ir (arba) didinti** informuotumą apie tragediją ir jomis nėra perteikiama jokia užgauli žinutė, **mažiau tikėtina**, kad žymenį **bus atsisakyta registruoti pagal nusistovėjusius moralės principus.**

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
COVID ARMY	42 klasė. Moksliniai tyrimai	*Žymuo, susijęs su pareikštomis registruoti paslaugomis, bus suvokiamas kaip pastanga įveikti COVID-19 pandemiją ir didinti informuotumą apie ją. Be to, jame nėra konkrečios grupės atžvilgiu užgaulios ir (arba) šokiruojančios žinutės, kuria būtų siekiama pritraukti vartotojų dėmesį. Taigi žymuo **neprieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**.*
	41 klasė. Muziejų paslaugos	*Vaizdiniais žymens elementais pirmame plane vaizduojamas tipiškas geležinkelio vagonas, naudojamas kaliniams vežti, o tolumoje – naikinimo stovyklos pastatai ir žodinis elementas „HOLOCAUST“. Atsižvelgiant į pareikštas registruoti paslaugas, kuriomis siekiama šviesti vartotojus ir didinti jų informuotumą, žymuo turi simbolinę ir neutralią konotaciją, neperteikiančią jokios užgaulios ar šokiruojančios žinutės. Taigi žymuo **neprieštarauja nusistovėjusiems moralės principams**.*

2.5.9 Žymenys, apimantys istorines asmenybes, nacionalinius ir (arba) ES simbolius, ir (arba) labai gerbiamas asmenybes bei (arba) su jais susiję

Šią grupę, be kita ko, sudaro žymenys, kurių žodiniai ar vaizdiniai elementai arba jų derinys apima toliau išvardintus elementus ir (arba) yra su jais susiję:

- istorines asmenybes,
- asmenybes, kurios laikomos nacionaliniais arba ES simboliais, ir (arba)
- asmenybes, kurios yra labai gerbiamos visoje ES, jos dalyje arba valstybėje narėje.

Iš esmės šiuos žymenis gali būti atsisakyta registruoti kaip prieštaraujančius **viešajai tvarkai** ir (arba) **nusistovėjusiems moralės principams**, jeigu jie susiję su istorine asmenybe, turinčia neigiamą konotaciją (pvz., Hitleriu), ir jeigu **aiškiai propaguojama ir (arba) šlovinama tokia asmenybė, nes šie žymenys gali įskaudinti jautrią atitinkamos visuomenės dalį ir (arba) pakenkti interesui, kurį ES ir (arba) atitinkama valstybė (-ės) narė (-ės) laiko fundamentaliu jų principų ir vertybių sistemai (pvz., žmogaus orumas ir demokratijos principas).**

Be to, **banalus labai teigiamą konotaciją turinčių žymenų** (pvz., dvasinę ir politinę vertę turinčių nacionalinių simbolių) **naudojimas taip pat gali būti suvokiamas kaip įžeidžiantis** pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą, kai visuomenės jautrumas to simbolio atžvilgiu yra didelis[56].

[56] Byloje *ATATURK* (2012 m. rugsėjo 17 d. Sprendimas R 2613/2011-2) konstatuota, kad banalus labai teigiamą konotaciją turinčių žymenų, pvz., „ATATURK“, naudojimas gali būti įžeidžiantis pagal ESPŽR 7 straipsnio 1 dalies f punktą. ATATURK plačiajai turkų kilmės Europos visuomenei yra nacionalinis dvasinės ir politinės reikšmės simbolis.

Neregistruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
NELSON MANDELA	16 klasė. Higieninis popierius	*Pareikštų registruoti prekių banalumas sumenkina Nelsono Mandelos, gavusio Nobelio taikos premiją už taikų apartheido režimo nutraukimą ir demokratijos pagrindų Pietų Afrikoje sukūrimą, istorinę asmenybę. Tai nesuderinama su tuo, kad ES visuomenė jį labai gerbia. Todėl žymenį turėtų būti atsisakyta registruoti remiantis* ***nusistovėjusiais moralės principais.***

Kita vertus, kai žymeniu nurodoma istorinė asmenybė, kuri suvokiama kaip turinti teigiamą konotaciją (pvz., Mahatma Gandhi), ir juo **nepropaguojamos ar nešlovinamos jokios įžeidžiančios idėjos, kurios galėtų būti laikomos šokiruojančiomis, ir (arba) nedaro poveikio interesui, kurį ES ir (arba)** atitinkama **valstybė (-ės) narė (-ės)** laiko fundamentaliu jų principų ir vertybių sistemoms, **mažai tikėtina**, kad žymenį bus **atsisakyta registruoti** pagal šį straipsnį.

Registruotina pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą		
Žymuo	**Prekės ir paslaugos**	**Motyvai**
	41 klasė. Muziejų paslaugos	*Žymenį sudaro Mahatma Gandhi – istorinės asmenybės, suvokiamos kaip turinčios teigiamą konotaciją, veido atvaizdas. Žymuo ir paslaugos, kurioms jis pareikštas registruoti, nepropaguoja ir nešlovina jokių įžeidžiančių idėjų, kurios galėtų būti laikomos šokiruojančiomis, ir nedaro poveikio jokiam svarbiam ES ir (arba) valstybės narės interesui. Taigi žymuo* ***yra registruotinas pagal PŽD 4 straipsnio 1 dalies f punktą****.*

PRIEDAS
Su saviraiškos laisve susiję teisiniai šaltiniai, kurie gali būti svarbūs